

حضرت نور دے
 نبوت و مرج نظام و امد ل شہار
 حضور ﷺ
 بشر نے کہ نور نے

الکبریا شہار
 پبلشرز لاہور

شہار سلامت
 الحاج حافظ محمد حسین حافظ قادری ضوی

قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

حضورِ نور سے ثبوتِ وحی پنجابی نظامِ ادب کا ہر کار

حضورِ نور بشرِ مؤمنان کے لئے

مُصَنَّفٌ

استادُ الشُّعَرَاءِ اہلسنّت حَافِظُ مُحَمَّدِ بْنِ حَافِظِ قَادِرِ رَضَوِی

۷۵/۱ ربی - ناظم آباد - فیصل آباد

الکبریا پبلشرز

کتاب	حصہ نشر نے کہ نور نے	
پہلی وار	ایک ہزار	مئی ۱۹۵۷ء
دوسری وار	ایک ہزار	جولائی ۱۹۵۸ء
تیسری وار	ایک ہزار	جنوری ۱۹۶۰ء
چوتھی وار اضافے نال	ایک ہزار	اکتوبر ۱۹۷۷ء
مصنف و طالع	حافظ محمد حسین حافظ	
ناشر	ایم اے نیاز احمد صاحب	
کتابت	شریف قادری	
صفحات	۹۶	
سائز	۲۲ x ۱۸	
ہدیہ	50/- روپے	

اکبر نیک نیشہ پبلرز

فون: 7352022 اردو بازار لاہور

در بار رسالت دے پہلے شاعر اپنے آفت و مولا

حضرت حسان بن ثابت

رضی اللہ تعالیٰ

(جنہاں نوں حضور دی موجودگی وچ کفار ان نوں شعراں وچ جواب دین دی
سعادت نصیب ہوئی اے)

دے حضور وچ حضور البشر نے کہ نور نے کتاب بڑے

ادب تے احترام دے نال پیشیے کرنا لے والے۔

آقائے حسان و امقلد

حافظ محمد حسین حافظ

آواز

نورگو، دوستو تے عزیزو! خدا کرے کہ میری آواز نہ تہاڈے تیکم پہنچ جاوے
میں اپنے جذبات دا مکمل خاکہ تہاڈے سامنے پیش کر سکال۔ ایہہ کتاب جیہڑی کہ تہاڈے
ہتھاں ورجے لے — ایہہ ورج حافظ محمد حسین حافظ

سوریاں نے اپنے سچے عقیدے دا اظہار کیتا اے۔ مٹھتے گندے عقیدے رخن والیاں
لوکاں نوں اک روشنی دی کرن دکھائی اے جیہڑے بدعتاں تے تعصباں دے جنوں ورج
اپنی عقل سلیم نوں وی کھو بیٹھے نے۔ خدا کرے اوہ وی اپنے گریبان وچ منہ پلکے
ذرا سوچ وچار توں کم لین۔ تاکہ انہاں نوں خدا دے بعد کوئی ہود چیز وی نظر آوے تے
جے اوہناں پٹھ کنڈیاں نوں سوچ وچار کرن دے باوجود وی اپنی پٹھ نظر نہ آوے
تے فیر ایہہ ورج کسے ڈاکی قصور اے۔

ایس کتاب ورج جیہہ ناں حضور البشر نے کہہ کرے رکھیا اے جیہڑی پڑھن
دے بعد ای کوئی اندازہ کیتا جاسکدا اے۔ جنہاں دوستاں دی نظر وچول ایہہ حقیر تحفہ
گزرے ساڈی دعا اے کہ اللہ تعالیٰ انہاں نوں سمجھن دی توفیق دیوے تے اپنے حبیب
وے صدقے ساڈے گناہواں نوں معاف کرے۔ آمین ثم آمین!

تہاڈا
بابا عمر دین الفت
صدر پنجابی بزم ادب فیصل آباد

نکھیرا

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے ربی نور محمد دا ایہہ مطلب نہیں کہ حضور خدا دے نور دا انکڑا نہ۔ نہ ایہہ کہ وہب دا نور حضور دے نور دا مادہ ہے۔ نہ ایہہ کہ حضور خدا دیا طراں ازلی، ابدی، ذاتی نور نے بلا کہ شرک کفر لازم آوے صرف مطلب ایہہ ہے کہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بلا واسطہ رب کو لوں فیض کرن والے نے تے ساری مخلوقات حضور دے نال رب فیض لین والی ہے۔ جس طراں اک چراغ دوجے چراغ نال جلا کے تے فیروز ہزاراں چراغ جلا لیتے جا سکے۔ اک شیشہ سورج دے سامنے رکھو کہ اوہ چمک جاوے۔ پھیرا ہونوں ادھناں شیشیاں ول کر چمکے۔ منہیر کوٹھری دج نے تے ایس شیشے دے عکس نال ساکے شیشے جگمگاؤن لگ پین گے۔ ایتھوں ایہہ ظاہر ہویا کہ پہلے شیشے دج ناں تے سورج اتھر کے آگیا نہ اوہدا کوئی منکر ایشیے دج کٹ کے سا گیا ہے۔ بلکہ ہویا ایہہ کہ پہلے شیشے نے بلا واسطہ سورج کو لوں روشنی لئی۔ باقی شیشے اوہدی روشنی نال چمک پئے۔ تے ایہدی ایہہ مثال سمجھو جس طراں اللہ تعالیٰ نے فرمایا حضرت آدم علیہ السلام دے واسے دج
وَلَقَدْ خَلَقْنَا فِيهِ مِنَ التُّرُجِيِّ فَقَعُوا إِلَيْهِ سَاجِدِينَ

ترجمہ: (اور جب میں انہیں درست کر دوں اور ان میں اپنی روح پھونک دوں تو تم سب ان کیلئے سجدے میں گر جانا)۔ دوجی جگہ فرمایا حضرت عیسیٰ علیہ السلام دے بار دج کہ عیسیٰ علیہ السلام رب دی روح نے۔ ایہہ مطلب ایہہ نہیں کہ حضرت عیسیٰ رب دی روح دا انکڑا یا جڑ نے۔ معاذ اللہ تے ایہناں بے دنیاں دے مانغاں دا اندازہ لاؤ جیہڑے کہندے تے تیں رب کو نور وچوں کہندے او تے ایہہ مطلب ایہہ ہویا کہ رب اپنے نور دا انکڑا کٹ کے نبی نوں دے دتا۔ جس طراں کسے جاہل نے ایہہ شعر اکھیا ہے۔
حضور نور رب چوں عقیدہ ساکے بھائیاں دا
عیسیٰ پت رب عقیدہ اے عیسیاں ا
لفظ دکھو دکھو تے مفہوم دونه دے کہنے!
حافظ محمد بن حافظ

نویں مسرت

ناظرین کرام! حضورِ اشہر نے کہ نور نے کتاب بفضلہ تعالیٰ تقریباً ستاروں
قد ہیماں بچھوں پر انیاں نظماں توں علاوہ نوہیاں نوہیاں مضموناں نال بن سنور کے فیر بازار
دوچ آئی اے۔ میریاں دوسریاں کتاباں نور دی بارش، ہیرییاں دی کان،
رحمتاں دی کان، دی چھپ کے بازار دوچ آگیاں نے۔ میری شاعری دیاں ابتداں
تصنیفاں ایہوی نے۔ چہریاں کچھ مجھو ریاں دی وجہ توں اینیاں چہرئیں چھپ سکیاں۔
اکثر دوستان دے سینکڑے خطوط اپناں تصنیفاں بارے عینوں آوندے رستے نے۔
کیتیاں کرم نازاں توں میں اپنیاں مجھو ریاں توں جوابی خطاں دے ذریعے آگاہ کردتا سی
جہاں سچاں توں میں خطاں دے جواب میں سکیا انہاں دوتوں معذرت چاہناں داں
ایہ چارے تصنیفاں حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم دے گستاخاں دے جواب دوچ لکھیاں
گیتیاں نے۔ ناظرین ساڈے فیصل آباد دوچ اک شاعر کو لب تے بوجھل فطرت دا جمیاں ہو یا
جہداناں سعید الفت اے پر سر توں پیراں تیک، کذاب تے حضور دا گستاخ اے
ایں کذاب تے بے ادب دیاں نظماں دا ٹورا پورا جواب انہاں تصنیفاں دوچ دتا گیا اے
حضور دے نور تے مکمل بحث، حضور دی بے مثل بشریت تے مکمل بحث
حضور دے علم غیب تے مکمل بحث، حضور دے حاضر ناظر ہون تے
مکمل بحث، انہاں چو نہاں کتاباں دوچ کہیتی گئی اے۔ باقی الفت جیٹ دی گندناں
دوچ ایہد پوسٹ مارٹم دی کیتا گیا اے۔ ناظرین! نینوں جگہی طراں ایس گل دا احساس اے
کہ اک ادیب یا شاعروں ایہہ زیب نیتیں دیند کہ انسانیت توں گے ہوتے نازیبا الفاظ
غلاظت آلود فقرے اپنی شاعری دوچ استعمال کرے۔ فیر میرے جیہا شاعر چہنوں
مدحت مصطفیٰ دی عظیم عظمت نال شنگاریا گیا ہووے، جیہدی شاعری دا شنگار ای
نعت رسول ہووے، ایسی غلاظت آلود زبان استعمال کرے تے بہت ای بُری گل اے

دوستو! اصل حقیقت ایہ ہے کہ میں اُلفت مرثوہ دیاں اوہ گندیاں نظمیں،
 پڑھ کے براچر صبر کرتا ہے جیہڑیاں ایسے لعین نے میرے بارے لکھیاں نے۔ اخیر اک دن
 میں ایسے لعنی اُلفت نال خود ملاقات کیتی جیہڑے یعنی شاہد پاکستان دے ممتاز شاعر جناب
 الحاج صدق محمد چشتی صاحب دی نے۔ میں اُلفت نوں مخاطب کر کے اُکھیا اُلفت جی لیسیں
 غیر مقلد و باہی اوتے میں پکا ٹھکاکا لُسنی آں۔ تہا نوں دی حق حاصل ہے کہ اپنے عقیدے دا
 اظہار کرو تے میرا وی حق بن دلے کہ میں اپنے عقیدے دا اظہار احسن طریقے نال
 مودب نے شستہ الفاظ و سچ کراں۔ پر ایہہ جیہڑے لیسیں کسے دی ذات تے حملہ
 کرے اد ایہہ جیہڑی کل نہیں۔ فیر ایساں ایساں گندیاں گالاں شعراں و سچ کڈھ جانے اد
 جیہڑیاں اک کنجرتے کی بھر کنجرتی کڈھن لگا شرم کھا جاوے۔

تسیں بے غیرت نظم (چمکدے تاسے) کتاب و سچ لکھ کے نئے گالاں دی
 اخیر کر جھڑی اے۔ مہن میں ایسے نظم دا جواب جندوں وی لکھاں گاتے میں کہہ پڑی گھٹ کوئی
 ایں۔ گالاں تے میڈوں دی کڈھنیاں اڈھیاں نے ایہہ کہہ پڑیاں کسے لغات و چوں لکھنیاں
 پینیاں نے۔ پس اک ادیب شاعر دی ایہہ شان نہیں کہ ایہہ جیہڑی بیہودہ شاعری کہے۔

جواب و سچ اُلفت ہو رہی جناب صدق محمد چشتی صاحب ول منہ کر کے اُکھن لگے
 میں دوسرے ایڈیشن و سچ یاتے ایہہ نظم کتاب و چوں کڈھ دیاں گا۔ یا میں رکے رنگ
 و سچ ایہہ ازالہ کر دیاں گا۔ تہا ڈا میرا وعدہ رہیا۔ تسیں بالکل مطمئن رہو۔
 ایسے گل توں گھٹ توں گھٹ دس بار آں ورے ہو گئے نے پر آج تیک اد نظم
 کتاب و چوں نہیں نکل سکی۔

میں مہن مجبور ہو کے ایسے نظم دا جواب ایسے کتاب دے اخیر و سچ دے
 چھڑیا اے۔ مجاہدین افہ نظم میری طبع دے خلاف ای اے پر اس منافق
 نوں میں ایہہ دس چھڑیا اے کہ ہمیشہ کھوہ و چوں اپنی آواز دا ای رولا سنائی
 دیندا اے۔

ایہہ نظم لکھن دی میں ایسے واسطے وی جسارت کیتی اے کہ حضور دا گستاخ

اے۔ ایہوجئے گستاخانِ نور اللہ تعالیٰ قرآنِ پاک وضعِ گنِ گن کے گالیاں
کدھدا اے۔

حضورِ پاک و اعلیٰ ہندیاں ہویاں میراوی حق اے کہ میں اپنے آقا اے
گستاخانِ دی چنگی طراں مرقت کراں۔ دعا کرو اللہ تعالیٰ میری ایس کو ششِ نور
منظور فرماوے۔ آمین ثم آمین !

حضورِ دی بارگاہِ داسگ

حافظ محمد حسین حافظ

۱۹ ستمبر ۱۹۷۷ء

فہرست

۵۵	وہابیوں دی پنچایت	۱۰	قلم
۵۸	گودی آمنہ دے نوری پھل آیا	۱۳	پنجابی رنگ
۶۱	شاہ احمد رضا خان صاحب	۱۵	کالی کھلی
۶۲	قبلہ محمد سردار احمد	۱۶	حضور دے ہتھ مبارک
۶۳	علاء مرعبد الغفور ہزاروی	۱۷	حضور شہر نے کہ نور نے
۶۹	مناظر اعظم محمد عمر	۳۸	اے بنی پاک دامیلاد کروانا لیں
۷۲	سید پیر شہیر سرکار دھول شریف	۴۶	نوسو چوہا کھا کے پتی چج نوں چلی
۷۳	بے لگام ضیاء القاسمی	۵۱	بھجج تے بولے پھانسی کیوں بولے
۸۵	توں گستاخ تے میں لعنت خوان حضور دا	۷۹	بے غیرت
۸۸	عرشاں دی سیر	۸۱	شوہداتے مکینہ

قلم

جدولِ قلم نوں قدرت نے حکم کیتا لکھ عرش آتے اک وار کلمہ
 بڑے غم دے نال تے ادب سیتی پڑھیں فیہ قول نال پیا رکلمہ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سبک لکھ کے بولی قلم ایہہ عرض گزار کلمہ
 ایہہ جو نال محمدؐ دا نال آفندا ہے ایہہ کون ایہہ کیہا پکار کلمہ
 بارگاہِ الہی تھیں حکم ہو یا اوگستاخ بے ادب نادان قلمیں
 خبردار نہ کر دراز آبدی رکھتا بودے روح زبان قلمیں

تینوں گل ایہہ پھپھن و احق کوئی نہیں لکھ اوہ جو ہاں سنا فدا میں
 فی توں کی جلنے اس وچ راز کی اے ایہہ جو مال اپنے ناں لکھا وندا میں
 اپنے سوہنے توں دوسریں میں جیویں اینویں ناں وی جد نہیں چاہو ندا میں
 نہ ایہہ لوح نہ تیرا وجود دہند اے نہ ایس دا نور بنا وندا میں
 توں پئی میرے محبوب نوں کون اکھیں فی توں کون ہوویں کون کہن والی
 تیرا پھٹ جلتے بھڑیئے منہ بھڑا رہویں وچ جہان دے منہ کالی

لکھ اگے محمد رسول اللہ ایہہ میرا بے مثل محبوب وی اے
 مڈھ قدیم توں طالب ہاں میں ایہہ میرا واحد ایہہ سوہنا مطلوب وی اے
 خادم سوراں تے ملک غلمان گوئے شہنشاہ شمال و جنوب وی اے
 روح انبیاء دی جان اولیاء دی فخر عیسے تے موسیٰ یعقوب وی اے
 خاطر ایس پیارے دی اے قلمے کن کہہ کے دنیا بناواں گامیں
 بنناں تھماں دے فلک نوں کھرا کر کے مفلکے زین وافر ش بچاواں گامیں

سُن کے قلم و چاری تھرا اٹھی ایہہ آوازاں جبار قہار دیاں
 سرسجدے چہ سٹ کے کہن لگی گہنوں ساراں سُن ایس اسرار دیاں
 صدقے ایس محبوب دے یا مولا بخش غلطیاں دے خطا کار دیاں
 کئی سو وار جد پاک دُود پڑھیا آئیاں غیبوں نداواں غفّار دیاں
 جیکر واسطہ پیارے دا پایا اِی جا ہو گئی اے ہُن نجات تیری
 جے نہ واسطہ سوہنے دا پاوندی توں حشر نیک نہ چھپا بات تیری

مے اک ہو میں بخشداں تاج تینوں سرکے دے اُلسانہ تاج ہو سی
 چوڑاں طبقاں دے شاہی نظام اتے تیرا حکم ہو سی تیرا راج ہو سی
 حافظ جتے ادبیاں تے شاعران نوں تیری قدر ہو سی تیری لاج ہو سی
 قلم جہنوں وی قلم توں کر دتا ساری عسمر نہ اولہ علاج ہو سی
 ہاں ایہہ ضرور توں یاد رکھیں دیواں میں مٹا ایہہ شک تیرا
 اوناں چہر نہ دُئیں گی کم قلم
 جتاں چہر نہ وڈھے کوئی نک تیرا

اشعار فارسی

معراج میں جبریل سے کہنے لگے شاہِ اُمّ! تو نے دیکھا ہے جہاں تبارک تو کیسے ہیں ہم
کہنے لگے رُوحِ الامین! مجھ میں تیری قسم آفا تھا گرویدہ ام مہرِ تباں درزیدہ ام
بسیارِ خوباں دیدہ ام لیکن تو چیز ہے دیگر

پنجابی رنگ

مُصطفیٰ محبوبِ رب فخرِ عجم سوہنے نبی
معراج والی رات نوں پوشاک پا کے جنتی
نوری نوری چہرے اُتے سہرہ بختہ یسین دا
بیٹھ گئے بن مٹھن براق اُتے محمد مُصطفیٰ
ارد گردے لایا جھڑٹ نوری ملکاں پیاریاں
چن دے گردے جیویں جھڑٹ ہے لایا تاریاں
نور دے گردے سی پایا نوریوں نے شورِ ایوں
شمع تے پروا نیاں دا ہو وندا اے زور جیوں

مُشک تے کتوریاں دی قدرتی برسات سی
 سوہنیاں ستاریاں تھیں چمکدی پئی رات سی !
 مَر جاصلِ عسل ایہہ چار سو نعمات سی
 چن دی وی روشنی لاڑھے دے اگے مات سی
 نعم خواں قدسی ملائک رقصاں ہر اک موری
 فرش توں نے عرش توڑی نور نور نور سی
 میرے محمد مصطفیٰ محبوبِ رب نورِ مستیں
 فرماوندے جبریل نورِ سن گل اے روحِ الٰہیں
 دیکھے توں پھر ٹرکے سارے سب نہیں تے آسمان
 سوہنے سوہنے تے سُکھے دیکھے نے اندر جہاں
 میرے بارے وی توں اپنی رائے دا اظہار کر
 میں ہاں لگدا تینوں کیسا سچو سچ گفتار کر !
 سن کے ایہہ گلِ ادب سیتی آکھدے روحِ الٰہیں
 تیری سو نہہ اے مہ جہیں دیکھے نے کئی سوہنے جہیں
 شک اس دے وج نہیں پھریاں میں ستے آسمان
 ودھ توں ودھ میں جہیں دیکھے نے آفتاب جہاں
 پر حبیبِ دو جہاں دعویٰ میرا پر زور اے
 توں چیز ای کچھ ہو ریں تیرا شان ای کچھ ہو رے

کالی کملی

کردا اوہدیاں پاک قرآن صفتاں جیٹھری مونڈھے تے سوہنا سجاتے کملی
 نوری نوری منزل دی شان والی موتی رحمتاں والے لٹائے کملی
 سبھی ہوئی محبوب دے شانیاں تے کائنات نوں دھندلیا تے کملی
 سوہنی سوہنی نورانی تے من موہنی ہر اک عاشق دے دل نوں بھجائے کملی
 اپنے دامن وچ لیکے خادماں نوں عجیب عجیب ای رنگ چڑھائے کملی
 صدقے جاواں اس سوہنے دے خلق اتوں جیٹھرا دشمنناں ہیٹھ دھجائے کملی
 والفجر لیلین دی صفت والی گنہگاراں دے عجیب چھپائے کملی
 روزِ حشر غلاماں دے سیراں تے وی آ آ کے کرے گی سائے کملی
 ایس کملی نے کیتی مخلوق کملی چنگی بھلی نوں کملی بنائے کملی
 جیٹھرے موسیٰ نے پائے سی طور اتے
 جلوے حافظ اوہ پئی دکھائے کملی

حضور دے ہتھ مبارک

صفت کراں حضور دے ہتھال دی کی وانگ چمکدے سچن حضور دے ہتھ
 مولا لامکان تے سد کتے دتا عالم دا دھن حضور دے ہتھ
 لکھاں کافراں تائیں سمجھاؤں خاطر کر دے سچن دوکھن حضور دے ہتھ
 دساں حافظ کی خوبیاں ہتھال دیاں
 پختہ ہماری کر دے مہن حضور دے ہتھ

حضور دے پیر مبارک

انہاں پیراں دی کراں تعریف کی میں جیہڑے سچراں نوں موم بناندے پیر
 اوس جگہ دی رب بے قسم کھاند ا جیہڑی جگہ تے لگدے جاوندے پیر
 نکھاں بھاگ اس مٹی نوں لگ جاند جیہڑی مٹی اتے سہیں آوندے پیر
 حافظ انہاں نوں عرش نے چتیاں سی
 توں کی جانے کی قدر رکھاوندے پیر

حضرت بشیر نے کہ نو نے

اٹھ اٹھ دلا ذرا پیش نوں سنبھال کے !! عقل تے شعور والا دیوار کھیں بال کے
 پھیں نہ توں بھڑیاں عقیدیاں چھوڑ کے دیکھیں پھٹ جاوے ایہہ مہتا دھڑکے
 اپنا عقیدہ دیکھیں من چوں بھلا تیں نہ
 دین دیاں داکوآں دے مگر لگ جائیں نہ
 رہیں تیشیاں تو کے دھوکا کتے کھاتیں نہ رہیں بے سختی زندگی نوں گھسے چہرے لائیں نہ
 اپنے عقیدے والے جھنڈے لہروندارہ پڑھکے درود سونہنے نبی نوں پچاؤندارہ
 حضرت صدیق والے قول نوں دہروندارہ !
 محکم محکم گوٹھیاں نوں اکھیاں تے لاؤندارہ

۱۔ حدیث شریف بر ذمہ الامام فی الفردوس من حدیث ابی بکر الصدیق رضی اللہ عنہ
 لما سمع قول المؤمن ان محمد رسول اللہ الخ

ترجمہ :- ولی نے فردوس میں ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ سے روایت کی سرکار نے جب مؤذن کا قول
 اشہد ان محمد رسول اللہ سنا اپنے کلمے کی انگلیوں کے باطنی حصے کو چوما اور انکھوں لگا دیں حضور
 نے فرمایا جو شخص میرے اس پیارے کی طرح کرے اس کیلئے میری شفاعت واجب ہوگی۔ نیز یہ واقعہ شاہی جلد اول
 صفحہ ۲۶۷، تفسیرح البیان جلد ۲ صفحہ ۴۱، موضوعات کبریٰ علی قاری ص ۶۴ میں بھی موجود ہے۔

نعرے یارِ رسول اللہ دے توں لگاؤندارہ حاسداں دے سینیاں چھوٹو ہرے جھیکے وندارہ
حشر و بہار ایا در کھیں جدوں آویگا حضور دیاں منکراں دا بیڑا دُب جاویگا

سو منے نبی بناں کسے سچھپنی نہ بات اے
حضور دے وسیلے نال ہوونی نجات اے

وِتّا سو جواب مڑ دل نے ایہہ بول کے پورا پورا دُساں گا جہاں نوں میں توں کے
دینے انہاں لوکاں نوں جواب میں ضرور جیہڑے کہندے دُستِ اوپا بپشرنے کہ نور نے

ہر گل دُساں گا میں انہاں نوں سنوار کے
دودھ پانی و کھو و کھ کر اں گانتار کے

فکر نہ توں کریں میں نہ کہے کو لوں ڈراں گا ہر اک حاسد و این گھر پورا کر اں گا
جودھے موٹھے جوڑے سنسے شہرین و اں آیتاں سمجھاواں گا رویتاں سمجھاواں گا

حدیثاں دکھلاواں گا دلیلاں دیندا جاواں گا
اُنھیاں نوں نور دِا میں چانناں دکھاواں گا

۲۰ حدیث شریف :- فصعد الرجال والنساء فوق البيوت وتفرق
العلماء والخد في الطرق ينادون يا محمد يا رسول الله - يا محمد
يا رسول الله - سلم شریف جلد ۱ ص ۴۱۹
ترجمہ :-

نور نے حضور میرے ایمان ہے آپ دای نور نال جگتے جہان ہے
 ذرے ذرے بچ نبی دای نور ہے آپ دای نور واتے سارا اینہہ ہور ہے

تیا تیا آپ دے ای کلمے سناؤندا ہے

بکسل آپ دے ترانے پیا کاؤندا ہے

آپ دی غلامی چہ مانیاں دی شاہی ہے آپ جہید بنے اوہدی بن گئی خدائی ہے
 عرش فرشتے اتے اوہ نام دی وہائی ہے ذرہ ذرہ سوہنے دای نور فاشیدانی ہے

آپ دا جے نوریدار ب فرماؤندا نہ

قسم خدا دی لیتھے کوئی نظر آؤندا نہ

قد جاءكم من الله نور وكتاب مبين ۛ قرآن شریف۔ پ
 ترجمہ :- بیشک اللہ کی طرف سے ایک نور آیا اور روشن کتاب۔

حضور و انور حدیث پاک دی روشنی و شیخ

فقد اخرج عبد الرزاق بسندہ عن جابر بن عبد الله الانصاري رضي الله عنهما
 قال يا رسول الله - يا بني انت - اأمرى اخبرني عن أول شيء خلق الله قبل الأشياء فقال
 بيدور بالقدس حيث شاء الله ولم يكن في ذلك الوقت لوح والقلم ولا حبة
 ولا نار ولا ملك ولا اسماء والأرض ولا شمس ولا قمر ولا نس ولا جن فلما أراد
 الله تعالى أن يخلق الخلق قسم ذلك التوراة لعة (الح) الفأوى حديثه ۛ مطبوعه مصر
 ترجمہ :- عبد الرزاق اپنی سند کے ساتھ جابر ابن عبد اللہ سے اخراج فرماتے ہیں۔ کہتے ہیں میں نے عرض کی
 یا رسول اللہ آپ پر میرے والدین قرآن ہوں مجھے خبر دیجئے سب پہلے کونسی چیز اللہ تعالیٰ نے پیدا کی۔ فرمایا
 (باقی اگلے صفحہ پر)

(تقیہ حاشیہ گدشتہ) اپنی قدرت کے ساتھ جبر چاہے گھومتا ہے۔ میرے نور کو اس وقت پیدا کیا جس وقت نہ روح حق نہ قلم اور نہ جنت نہ دوزخ نہ فرشتے نہ آسمان نہ زمین نہ سورج نہ چاند نہ انسان اور نہ جن۔ پھر جب اللہ نے مخلوق کو پیدا کرنے کا ارادہ کیا، اس نور کے چار حصے بنائے وغیرہ۔

نوٹ :- یہ حدیث نشر الطیب کتاب میں اشرف علی تھانوی نے تفصیل کیسا تھ بیان کی ہے۔ تمام مفسرین کو ام نے من اللہ نور سے مراد حضور کا نور ہی لیا ہے چند تفاسیر کے نام ملاحظہ فرمائیں :-
 (۱) نیزہ - تفسیر المقتباس تفسیر ابن عباس ص ۷۷ ، (۲) تفسیر روح البیان ص ۳۶۹ (۳) تفسیر صاوی شریف جلد اول ص ۲۳۸ ، (۴) تفسیر حلالین شریف ص ۹۷ ، (۵) تفسیر بیضاوی شریف جلد اول ص ۳۲۹ ، (۶) تفسیر ابن جریر ص ۸۷ ، (۷) تفسیر کبیر جلد ثالث ص ۵۶۶ ، (۸) تفسیر واجدی جلد دوم ص ۲۴۲۔

قارئین کر اہم حضور کے نور کے ثبوت میں مزید حوالہ جات میری (چھب کنتے) کتاب میں ملاحظہ فرمائیں۔ (حافظ)
 ۷۷ ع تو اصل وجود آدمی از نخست دگر ہر چیز موجود شد فرع تست (شیخ سعیدی)

اشعار حاجی امداد اللہ مہاجر مکی
 سب دیکھو نور محمد کا۔ سب پہنچ ظہور محمد کا
 سب جبریل مقرب خادم ہے سب جامشہد محمد کا
 وہ فتنا سب اسکا دکا ہے وہ مصد سب اشیا کا
 وہ شہر ظہور و خفا ہے سب دیکھو نور محمد کا
 کلیات امدادیہ ص ۱۶۲

دیگر

سرور عالم محمد شاہ دیں پیشوائے اولین و آخرین
 ذات پاک ان کی نہ ہوتی پیدا اگر ہوتے کب ارض و سما جن و بشر
 (کلیات امدادیہ ص ۱۶۲)

عقلی دلیل نال نور و اثبوت

عقلی دلیل اک سنس میں بول کے سُنو ذرا دل دیاں کھڑکیاں نوں کھول کے
نور کہند اوہنوں جیہر اخو ظاہر ہو کے ہو راں نوں وی ظاہر کئے لڑی پڑھے
نہیرے مہج لمپ جڈن کوئی وی جگا نڈا

اوہی روشنائی نال غیر نظر آؤند لے
اکھاں مہج چمکدا جو ایہی اک نور لے اچھی بُری چیز نوں ایہ پرکھدا ضرور لے
ایہہ انظرال واسمجہ ہیر بھیر لے چاننا ایہہ دن والا تھے لئی ہنہیر لے
ایسے طراں جگ نور نبی نوں ہے جان دا

جیہر انہیوں مَن دا وہ قائل ہے ایمان دا
خود ہے چمکدے تے ہواں نوں چمکایا لے جیہر ایہر آپ دیاں قدن چہ آیا لے
کنکاراں دے کوہوں آپ کلمہ پڑھایا لے دے ہوئے پتھراں نوں پانی تے تریا لے

رُکھاں کوہوں آپ نے سلام کمر وایا لے
گنگیاں دے تائیں ویکھ بولنا سکھایا لے

ہم فانتھالا تعمل الابصار و لكن تعمل المتلوب التي في الصدور -

ترجمہ :- سو قیتنا وہ نہیں ہیں اندھی اکھیں ان کی اور لیکن اندھے ہو گئے ان کے دل وہ دل جو سینوں میں ہیں -

کھٹہرے فس نور سلطان نہیں سی جان دے
 زمیں نہیں سجان دی کہ فلک نہیں سی جان دے
 طائر نہیں سی جان دیوں نہیں سی جان دے
 انسان نہیں سی جان دیوں نہیں سی جان دے

آپ نے چمکایا آکے مکہ دیار نوں

دنیا دے ہر اک در و دیوار نوں

کعبہ معظمہ دے نقش و نگار نوں!
 مدینہ منورہ دے گلیاں بازار نوں
 حیلہ دیاں عظمتاں لوک گیت گاندے
 آمنہ دی گود دیاں صفائاں سنانے

شمع جہنہ اوہ سوہنے نورِ مخیں جگاتی اے

اوہی عرشِ فرش اتے پھیلی روشنائی اے

روشن جے نہ کرے اوہ عرب و مقام نوں
 جان دانہ کوئی کدی کسے دوی نام نوں
 مدینہ منورہ نوں مکہ عظمیٰ نوں
 حیلہ دی بلندی نوں آمنہ دے نام نوں

چمک تے سب نفوس حضور دے اسی نور نے

تاہیوں عرشِ فرش اتے سب مشہور نے

۱۔ قرآن پاک پارہ ۲۲، مسراجا منیراً، ترجمہ:-
 امداد السوکی (رشید احمد گنگوہی) منیر نور دہندہ راگوہند

گستاخاں دی مَت ویکھو

تہانوں کھوے طوطے اُنکے ایہہ پڑھایا اے
اک لفظ بشر و ازبان تے پڑھایا اے
بَشَرُ مِثْلُکُمْ مَلِيس رُٹي جاندا اے او
مِنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَلَوْ لِنَظَرٍ مِّمَّنْ اَنْدَاو

وڈا بھائی اپنا حضور نوں بناندے اے او

بنی دیاں بیویاں نوں بھابھیاں سداندے او

لکھ لکھ لعنت تہاڑا ایہو جیہ ایمان
ایہو جیہ عقیدے اتے امتی سدان تے

عَلَّمَ قُلُوبَنَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحٰى۔ (قرآن پاک)

ترجمہ:- فرما دیجئے کہ میں تمہارے جیسا بشر ہوں وحی کی جاتی ہے میری طرف۔
حدیث شریف:- قال انی لست مثلكم انی اطعمہ واستقی۔

ترجمہ:- فرمایا (حضور نے) بیشک میں تمہاری مثل نہیں ہوں۔ بیشک میں کھلایا اور پلایا جاتا ہوں۔ (صحیح مسلم شریف جلد اول ص ۳۵ مطبوعہ دہلی۔ اور ابوداؤد جلد اول ص ۳۲۹ مطبوعہ دہلی)۔

۳۔ (ف) یعنی انسان آپس میں سب بھائی ہیں جو بڑا بزرگ ہو وہ بڑا بھائی ہے سوا اس کی

بڑے بھائی کی سعی تعظیم کیجئے۔ معلوم ہوا کہ اولیاء، انبیاء، امام و امام زادہ پیر و شہید

یعنی جتنے اللہ کے مقرب بندے ہیں وہ سب انسان ہی ہیں اور بندے عاجز اور ہمارے بھائی

مگر ان کو اللہ نے بڑائی دی وہ بڑے بھائی ہوتے۔ (تلقیۃ الایمان ص ۱۵ مطبوعہ دیوبند)

ایک اور عبارت :- اگر صاحب تقویۃ الایمان نے پیغمبر خدا کو بڑا بھائی کہا تو شرعاً

کیا گناہ کیا۔ (تذکیر الاخوان بقیۃ نقیۃ تقویۃ الایمان ص ۲ رجمیہ کتب خانہ دیوبند)

۴۔ تبصرہ :- اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں کہ حضور کی بیبیوں کی مثال نہیں۔ بدعقیدہ کہتے ہیں کہ

معاذ اللہ حضور ہماری مثل ہیں۔ اسی نسبت کے ساتھ میں نے کہا ہے کہ اگر حضور آپ کے بڑے

بھائی ہیں تو حضور کی بیویاں رشتے کے لحاظ سے آپ کی بھابھیاں ہی ہوں گی۔ حَافِظ

شرم ہو وایدال کدی آکھوں نہ کھلو کے
دُب جاووں چپنی چہ نک نوں دلو کے

بے دیناں نوں اللہ دلول منہ توں جواب

دیکھو ذرا کدھکے تے سُدہ آخراں نوں
غور ناں سُنو ذرا اللہ سے جواب نوں
ہم نے
یٰ نِسَاءَ النَّبِیِّ شَاهِدْنَ اَنْ اِیْنَ
حضور دیاں بیویاں دیاں شان و ابیان ایں

حضور دیاں بیویاں نوں رُبی فرمان ایں

جگ دیاں عورتاں توں دکھری ہی شان ایں

جیمہ اکھنڈ اجہاں اوہ غامی ہے ایمان وچ
نبی دیاں عورتاں جی عورت نیں جہان وچ
تسین مُثْلُکُمْ وَالْاَوْرَادِی پکایا
ہو کچھ نظر نیں قرآن وچ آیا اے

مِثْلُکُمْ رَب نہیوں خود فرمایا سی

بلکہ حبیب دی زبانوں اکھوایا سی

کہن واکہاں وی سمجھواک راز سی
دانشمنداں واسطے مقام پرواز سی
لِشِّ مِثْلُکُمْ تاہیوں فرمایا سی
انھیاں نوں راہ مستقیم وادکھایا سی

ہے یٰ نِسَاءَ النَّبِیِّ لَسْتُنَّ کَاَحَدٍ مِّنَ الْاِنْسَاءِ -

تمہ جہہ :- حضور کی بیوی تم لوگوں کی عورتوں کی مثل نہیں ہو۔

کہا میرے امتیٰ پیکھے وچ رہن نہ
 یینوں پت رہدا ایہہ عسی و انگوں کہن نہ

تسبیس مٹکے والا ویدا ہی بنا لیا
 مین اللہ نور والا قصہ می مکا لیا
 سایہ کدی دٹھا دسو کسے حضور وا
 ٹھوس ہے دلیل سایہ بندہ نہیں وا

شیطان دی حالت ایں جہان وچ

کہہ کے ابلیس خاکی آدم تاہیں مویا سی !
 ایسے طراں اوس وی ایمان تاہیں کھویا سی
 اوہ وی مہن دل وچ کھندا تے ضرور ا
 سجدہ نہ کیتا ایہہ تے میرا ہی قصور ا
 جان دا بے اوہ وی مہن آدم دی حقیقت نوں
 گلے وچ پاوندا نہ ریدی میں لعنت نوں

خاک خاکی کہہ کے میں خاک وچ ر لیا
 بخت میرا تے سی میں اوس وی بھلیا
 پیندا ہمار گلے وچ میرے کم نیک وا
 اوس وی آدم آگے متھے نوں جھیک وا

گستاخان دی حالت حشر و میدان وچ

ایسے طراں سمجھ لو تہا دی وی مثال ا
 حشر والے دن ہونا بہت برا حال ا
 نفسی نفسی جڑیں ساکے بنی فرمان گے
 اپنی ایاں متاں نوں سب بھل جان گے

مقام محمود وچ نبی اودوں جان گے

سلسلہ شفاعت والا شروع فرمان گے

کوئی والے حجام بھر بھر کے پلان گے خدا ماں پیاسیاں پیاسیاں نوں بھجان گے
دور خن فرشتیاں توں امتی سچڑان گے کالی کالی کھلی بچہ پھڑ کے چھپان گے

صراط اُتے آن گے میزان اُتے جان گے

خدا ماں نوں جنت والا رستہ دکھان گے

اوہو کچھ ہو ویکا جو نبی پاک سچا سن گے ہر اک گل آپ رب نوں منان گے
ربک فتوحی شاہد تر آن ایں رب دی رسول نال کیتی ہوئی زبان ایں

شان مصطفائی ویکھ اودوں پچھتاہیں گا

وانگ ابلیس سر خنشر کر لائیں گا

کیہرے منہ نال سو منے نبی کول جائیں گا کیہرے توں عقیدے والے پھل دکھلائیں گا
بے شرم شرم نال اکھاں نہ اٹھائیں گا دھکے اوتھے کھائیں گاتوں دھکے اوتھے کھائیں گا

شان اوتھے ظاہر ہوئی آپ دی ضرور اے

فیر تینوں پتہ لگو بشر اے کہ نور اے

الحمد والسوف يعطيك ربك فترضى -

ترجمہ :- اور البتہ جلدی دے گا تجھے نیز رب پھر تو راضی ہو جائے گا - پ

آکھیں گے تو اوسویے جے میں اودوں جان دا
 شانِ مصطفائی نوں سیان دا پھپان دا
 ویری ہندا آج کامنوں پنی میں جان دا
 حقدار میں بھی ہندا امتی سدان دا

نقطے دی گل

ہور سن غور نال دساں اک گل میں اک ہور عقدہ وی کر دیاں حل میں
 بلے آدم ہوراں دانہ جیہڑے کھایا سی جنت وچوں آدم تائیں مولا کڈھوایا سی
 کئی سال رہیا خود اسخ سی پکار دا
 ربنا ظلمنا وے نام نوں چار دا
 ظالم ہاں میں رب میرے سلم میں گذاریا اپنیاں بیراں تے کہاں خود ماریا
 یونس نوں وی جیہڑے کھل گئی سی اوسویے آپے وی ایہو گل کہی سی
 ظالم ہاں میں رب میرے بڑا ظلم کیتا میں
 ظالماں دی ٹولی وچ ناواں لکھ لیتا میں

پاک قرآن وچ آیت ایہہ مبین ایں اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظَّالِمِیْنَ ایں
 اسیں اگر ظالم کہتے انہاں نوں بان پو خارج اسیں ہونے آں دین چوں ایمان چوں

۷ ربنا ظلمنا انفسنا قرآن لکھ تفسیر لکھا و توحیمنا لکھوون من الحسین -

ترجمہ - اے خدا ہم نے اپنے نفسوں پر ظلم کیا - اور اگر تو ہمیں نہ بخشے اور رحم نہ فرمائے تو ہم

نقصان اٹھانے والوں میں ہوں گے - (قرآن پاک پ)

بشر کہن والی ایتھے نبی دی زبان این
اےیں خاکی بشر کہیے آپ تے بہتان این

اعتراض

رب نے نہیں بشر کہیا کتے وی حضور نوں
خاکی بشر چہرا اوہد جسم داتے سیلا
توں بشر بشر پیا اکھی جاوین نور نوں
آپ دے تال جسم نہ سیلا کسے پایا
خاکیاں چوں پیدا کہتاں نور کدی ہونہ نہیں
نوری کھانہ بند نہیں تے نوری نہانہ دھونہ نہیں

شیر داتے سچ کہتاں شیر ای سدا نداے
نور وی اولاد اکھیں نوری سدا واندی اے
سچے انسان دا انسان ای کہندا اے
خاکی وی اولاد اور خاکی اکھوندی اے

سارے اعتراض تیرے ایہی پورے کرانگا
خادم ملں حضور دائیں کسے توں نہ ڈراں گا

اے آپکے وجود کا چاند سورج کے وقت سایہ نہ ہوتا تھا کیونکہ آپ نور تھے۔ (شفلہ شریف اردو ص ۲۶۵)
اے نوری کھاتے پیتے ہیں قرآن پاک میں بلوت ہے۔ ہاروت ماروت فرشتوں نے زمین پر اکر کھایا
بھی اور پیا بھی۔ (تفسیر عزیزی ص۔)

جواب

کھول کے قرآن ذرا دیکھ نظر مار کے زُحْرَفُ سُوْرَةُ وِجْ آکھیا پکا کے
چھبواں ہے رکوع اے بچیاں سپارہ اے مِنْكُمْ مَلَاٰئِكَةٌ وَاِشَارَةٌ

رب فرماؤ ندا سنو گرجے چاہواں میں

تساں بچوں فرشتے پیدا کر کے دکھاواں میں

بنن ادہ خلیفے ایسے ہر قیامت جہاں کو فیرونی نہیں اوسدیاں قدتاں بچاؤ
ایہہ سب قدتاں نے ربی شکور نوں خاکیاں دے دتوں پیدا کر دینا نور نوں

ایہہ وی رنگ اوہنے اک قدتی دکھایا

بنناں باب عیسیٰ تا میں پیدا فرمایا اے

کیوں کہناں خاکیاں چوں پیدا ہند نور نہیں مُنکر ایں خدا دا توں تیرا ایہہ فتور نہیں
سا دے نال نجدیاں دس میل جوڑ کی انہاں بنال رکی ہوئی دس ساڈی لور کی

گھوڑیاں دے نال دتو کھوتیاں داسا تھ کی

ریٹھ دیاں گٹکاں تے موتیاں داسا تھ کی

۳۰ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ مِنْكُمْ مَلَاٰئِكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلِضُوْنَ -

ترجمہ :- اور اگر ہم چاہیں تو ہم ہی سے فرشتے بنا دیں جو زمین میں خلیفہ بنیں۔
(۲۵ سورہ زحرف)

کوٹلاں نال کونوں ہکدی لائیائیں اڈاریاں راگیاں دے راگ کدی گاتے نہ مڈاریاں
گنڈھے وچوں مچل الی باسکی آئی نہ! اٹھیاں نہ سہتھوں کئی راس کدی آئی نہ

راگ دیاں لذتاں نوں بولیاں کی پانا ایں

راگ ملہار مچل گنگیاں کی گانا ایں

کہناں سی پی کی آتے کی کچھ کہہ گیا طبع دارمجان بیٹوں کیہرے پاسے گیا

بیں تیل میہ کہندا میرا دل ایہہ سناں آئے طبع دارمجان بیٹوں کی روٹھری جاندا آئے

میرے تخیل دے دی پیندے آجے دورے

موضوع میرا ایہہ سنی بشر نے کہ نور نے

بے تھائیں مقام اوہنوں شان مصطفائی دا نام ابلیس جیڑا عالم سی خدائی دا

تینوں دس بھناں کی شان حضور دا اٹھیاں نوں دسنا کی چاندا اے نور دا

نور نبی رب دا ہے نور گل ٹھیک اے

جھوٹے نہیں ہیں کہندا میری پتھر اتے لیک اے

منکر نہیں ہیں نبی میرے بشری ضرور ہے! ظاہر آپ بشر نے حقیقت وچ نور نے

میرے نبی پاک دی نورانی بشریت اے ہر اک بشر توں لاثانی بشریت اے

میرے نبی پاک قرآن والے بشر نے

سے جوڑے سر شاں تے جان لے بشر نے

رحمتاں جہان تے لٹان والے بشر نے نوریان نوں نور ورتان والے بشر نے

وَمَا يَنْطِقُ وَالِي شَانِ والے بشر نے فاوحیٰ تے یوحیٰ نشان والے بشر نے

جہناں دے وجود نوری نوری دا نہ سایا اے

رکھاں نوں اشائے نال جہناں نے ٹرایا اے

شان پاک جہناں دے سراج تے مبینے میرے نبی ایسے سوہنے بشر بے نظیر نے

فَقَدْ سَاءَ الْحَقَّ جِہدِ شَانِ وَاظہور اے اوہ ہے ایہ بشر سوہنا صل جہدِ نوری اے

اعتراض

ایہ وی اعتراض اے کہ نبی اگر نور سی روٹی کھانڈ پانی دھانی پیندے کیوں حضور سی

شادیاں کرائیاں سن دیتے آپ نے بیٹے سن آمنہ دے فاطمہ دے باپ نے

سُرسن آپ حضرت علیؑ ذوالنورین دے

نانا پاک آپ سخی حسنؑ تے حسینؑ دے

۱۔ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۖ وَهُوَ نَزَّلُ الْوَحْيَ عَلَىٰكَ ۚ وَهُوَ الَّذِي يُخَوِّفُ لِقَاءَ رَبِّكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ بَلَىٰ ۚ لَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (آل عمران: ۴۵-۴۶)۔ ترجمہ: - اور کوئی بات وہ اپنی خواہش سے نہیں کرتے۔

۲۔ اِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۖ هُوَ نَزَّلُ الْوَحْيَ عَلَىٰكَ ۚ وَهُوَ الَّذِي يُخَوِّفُ لِقَاءَ رَبِّكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ بَلَىٰ ۚ لَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (آل عمران: ۴۵-۴۶)۔ ترجمہ: - وہ تو نہیں مگر وحی جو انہیں کی جاتی ہے۔

۳۔ مَنْ سَاءَ اِنْشَاءُ فَقَدْ سَاءَ اِلْحَقُّ ۚ (حدیث شریف)۔ ترجمہ: - جس نے مجھے دیکھا بیشک

اس نے حق کو دیکھا۔

نوری ہندے انہاں سب گلاں کوہوں پاکے
نوریاں ہے ہندے کڈوں کوئی انگ ساکنے
دھیال پت جمد نہ شادیاں کراندے نے
پانی دھانی پیند نہ اوہ روٹی ٹنگ کھاندے نے
پاک انہاں گلاں کوہوں دس توں حضور سن
فیر کیوں آکھداں کہ نہی میرے نور سن

جواب

سن انہاں گلاں دا جواب دی سناناں واں
کلا کلا مسئلہ تینوں سمجھاناں واں
گل کوئی پر کھ لینی تیرا نہیں قصور اے
ایہ تیری عقل تے دماغ دا فتور اے
گل میری کوڑی تینوں لگتی ضرور اے
میرے نہیوں دس میرا دل مجبور اے
ایناں سمجھایا پر اثر تینوں ہو یا نہیں
ساری رات روندی رتی فیروی کوئی مویا نہیں
ساری رات سُندی رتی ہیری کہانی ہسی
دے کہندی ہیری دس مرد کہ زانی ہسی
دیکے دلیلاں تینوں مغز میں کھپایا اے
اے دی تیں سمجھ وچ تیری کجھ آیا اے

بچلے دی شعراں وچ کیہا میں ضرور ہسی
بشری لباس وچ ربد اودہ نور ہسی
جدول آپ عرش عظیم تے سدا رہے ہسی
کئی سال عرش اتے آپ نے گدا رہے ہسی

اوتھے دس نبی سوہنے کی کچھ کیستاسی

روٹی راٹی کھا دی سی کہ پانی دھانی پیتا سی

عرش اُتے آپ دی نورانی جلوہ گری سی ایس لئی آپ کھان پین کوں بری سی

دُنیا دے اُتے بشریت د ا مقام سی ایس لئی ایتھے آپ کھاوندے طعام سی

ایسے طراں نظر کر و عیسے دے بیان تے

ہزاراں سال ہوئے بیٹھے چوتھے آسمان تے

اوہ دی دس اوتھے کوئی روٹی نہ کھاندے آٹا ادا گندے کہ نواتا تانے نے

مرغ مرغ بھندے کہ قوسے اراندے دھیاں پت جگہ کہ شادیاں کراندے

اوس جگہ کیونکہ نورانی جلوہ گری اے

ایس لئی ایہو دھیاں نعمتاں توں بری اے

مُرجدوں فرشِ زمین اُتے آن گے پانی دھانی پین گے تے روٹی راٹی کھان گے

ہر اک بشری تمنا رکھوان گے دھیاں پت جگہ تے شادی دی کران گے

شانِ بشریت و سج اوناں یں زمین تے

ایس لئی ہونا مجبور کھان پین تے

لے دَالِقْ مَا فِیْ یَمِیْنِکَ تَلَقَّفْ مَا صَنَعُوا - بِ سُوْدَ طَلَّہ
ترجمہ :- اپنے ہاتھ کی چیز کو مت پھینکو۔ اُن کی مصنوع کو نگل جاوے گی۔
(لے کا حوالہ مشہور)

جواب

ایسے طراں حضرت موسیٰ دایمان میں جو ٹوٹ کھنڈا میں نہیں یہ شاہد قرآن میں
 ٹوٹ جادو گراں لہجہ پر ویلے ہوئی سی من دے بغیری نول او دل کوئی کوئی سی
 سب جادو گراں نے بنا جادو نال سی
 سپاں دازمین تے دچھایا اک جال سی
 اوس ویلے جھٹ غلبوں رب نے پکاریا ہتھ والی چیز توں وی سٹ دے پیاریا
 موسیٰ نے وی عصا جاں زمین اتے سٹیا اوہ وی اک بہت ڈاناگ بن کے اٹھیا
 دیکھا و منوں سب سار ٹھٹھے ڈر کے
 سارے اوہنے کھا لیتے اک اک کر کے

جدڑ اصلی وجود وچ آیا سی پھیر دسواوہنے کیہری ہیز تائیں کھاری سی
 پھیر اوہو ڈنڈا سی تے ڈنڈا اکھوٹا سی ایسا کیہرا اٹھاں سی جو سپ اوہنوں ہند سی

اعتراض

لڑ ابلیس والہ جنہاں پھڑکتیا اے ایہہ ہی اعتراض اک نہاں کاں کیتا اے۔

لے دَاوَحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِنَّ النَّارَ عَصَاكَ يَا ذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ۔ پ سورہ اعراف
 ترجمہ:- اور ہم نے موسیٰ کو وحی کی کہ اپنی لاشی ڈالو۔ تو وہ نکل گئی اُسے جو گڑھ تھے۔

اُحد وچ جنگ جڈں ہویا گھمسان دا ہویا سی شہید دند شاہ دوجہاں دا
 خون دے دی قطر کے منہ پچوں چوئے نواریاں دندوی شہیدی ہونے
 اوہادی جواب تینوں پورا میں سناواں گا
 پوری طراں گل تیرے ذہن مچ پاواں گا

جواب

موتے فرشتہ جبرِ افا تم فرمایا اے اکدن بشرین کے موسیٰ کول آیا اے
 حضرت موسیٰ نے ایہہ کیا اکوں بول کے کون این توں یاں کیوں پس گل کھول کے
 دتا ایہہ جواب اوہنے ہننے کیوں حیران این
 آیدی میں کدھکے لہجانی آج جان این
 کیا اکوں موسیٰ نے توں بڑا ای بیباک این بڑا ای بے ادب این بڑا ای چالاک این
 ایس طراں خدمت پیغمبر ال چہ آئی دا ایس طراں نبیاں توں آن کے بلائی دا
 غضب نال پختہ اک ماری اوہ چھڈ کے
 رکھ دتی اوس دی سی اک کھ کدھ کے
 اوہ دی اک سی گہنی دا غلام سی نکل جانا اکھ دا اوہ بشری منقام سی
 ہن جد اصلی اوہ شکل وچ آندا اے
 دس سکے دنیا توں کانا اٹھواندا اے

میر دو بول گستاخاں توں

نور و یونکر و ایہہ دستور اسوچ کے عقل توں جہالتاں می مٹی نوں کھرچ کے
 مجسمہ معراج نہیوں کیتا سی حضورؐ نے کیتا نیں کلام سی گا نورِ مال نور نے
 عرشِ عظیم دے نیں رتبے ودھائے سی
 گنہگار امتی نیں اتھے بخشوائے سی
 رتبہ ودھایا نیں سی ہر اک حورِ دَا کیتا نیں دیدارِ سیگا آپ نے غفورِ دَا
 مَن دے اوکیتا سی معراج جے حضورؐ نے فیر تیں خود دستور بشرنے کہ نور نے
 جے تیں کہند او کہ ہو یا معراج نیں
 فیر کتے تسال دی بیماری و اعلیٰ نیں
 بچے ویلے پر صد اور بدی نماز نوں کرے بلند او ہد نام دی آواز نوں
 ادا جتاں چر ہو و کُست رسول نہ! اوناں چر ہو وندی نماز دی قبول نہ
 جے ایس گل تائیں غورِ مال سوچدے
 کدی ناں جہالتاں دی گیند تائیں بوجھدے
 جیہڑے ویلے ایہہ زمین آسمان سی عرش نہ اوہ لوح کرسی گلشن جنان سی!

اے حضورؐ فرمائیے۔ کنت بشاراً آدم بنی الماء والطين۔
 ترجمہ:- ہم اُس وقت بھی بنی تھے جبکہ آدم علیہ السلام آب و گل بن جلوه کرتے تھے۔

آبی خاکی ناری نہ کوئی حورو و غلمان سی غرض کسے پیڑ داوی نام نہ نشان سی
 پہلے نور قطبی ستارے سجایا سی غیر نور آدم دی پیشانی و سجایا سی

نبیاں دی آپ نے ای بگڑی بنائی اے
 پہلے توبہ مقبول آدم دی کرائی اے

پچھنہ نرود دی وی کبیتی گلزار سی حضرت نور داوی پیر کیتنا پار سی
 تہاڑے کہیاں شان نہیں گھٹنا حضور دا چکرا ای رہو گیکایہ نور اس نور دا
 شان نور مٹان والا خود مٹ جاو گیک حشر توڑی جھنڈا اوہ نہاؤ دالہاڑے گا

میری ہے دعا مولا صدقے رفیق دے

راہ مستقیم اتے چلن دی توفیق دے

صدقہ پیار پیار سوہنے جے حبیب دا حشر والے دن کجیں پردہ غریب دا
 جتھوں تیک حق نہیں کیتی پکار اے سمجھنا نہ سمجھنا ایہ تہاڑا اختیار اے

اک اک لفظ میرا سیریاں دی جوڑ اے
 نظم میری حافظا ایہ پھل دا پنچوڑ اے

اَسین نبی پاک دَامِیلا دکر وانا ایں

جہنے سائوں حشر وائے دن بخشو انا ایں
صُبح شام ذکر اوہدا اَساں کمری جانا ایں
نعرہ تکبیر تے رسالت اَساں لانا ایں
یا رسول اللہ کہہ کے عاصد توں جلا نا ایں

بِلدی اُتے تیل پاک کے بھائیٹر مچانا ایں
اَسین نبی پاک دَامِیلا دکر وانا ایں

۱۔ مسلم شریف اور ابو داؤد میں حضرت خواجہ ابو ہریرہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ سے روایت ہے کہ آپ نے ارشاد فرمایا کہ میں قیامت کے دن سب سے پہلے شفاعت کرنے والا ہوں اور شفاعت قبول کیا گیا ہوں۔ (تفسیر ظہری جلد ۵ ص ۱۲۵)

۲۔ شاہ عبدالحق محدث دہلوی عاشرت بالسنۃ ص ۵۷ میں رقم فرماتے ہیں جس کا اردو خلاصہ حسب ذیل ہے۔ ۱۔ شب میلہ مبارک لیلة القدس سے بلاشبہ افضل ہے اسلئے کہ میلہ کی رات خود حضور صلی اللہ علیہ وسلم کے ظہور کی رات ہے، اور شب قدر و حضور کو عطا کی گئی ہے۔ ظاہر ہے کہ جس رات کو ذات مقدسہ سے شرف ملا وہ اس رات سے ضرور افضل تر پائے گی، جو حضور کو دیتے جلنے کی وجہ سے شرف والی ہے۔ نیز لیلة القدس نزدیک ملائکہ کی وجہ سے مشرف ہوئی اور لیلة المیلاد بنفس نفیس حضور پر نور صلی اللہ علیہ وسلم کے ظہور مبارک سے شرف یاب ہوئی۔

حاضری حضورِ وِج سَاڈا ایہہ قیامِ ایں
 ذکرِ لے حبیبِ دَا میلادِ چہدَا نامِ ایں
 رَبِ خُود گھلدا دُرودِ تے سَلامِ ایں
 تہاڈے نزدیک بھاویں شرکِ اَحرامِ ایں
 اَساں مستحبِ ایہنوں سمجھ کے کرانا ایں
 اَسین نبی پاک دَا میلاد کروانا ایں
 آپ دے میلاد دیاں جگتے دوہاتیاں سَن
 حُوراں گھر آمنہ دے جنتاں چول آتیاں سَن
 محفلاں میلاد دیاں عرشیاں سجا تیاں سَن
 کُل کائنات نے اسی خوشیاں منائیاں سَن
 رِہیا وِس گھولدا شیطان جو نسا نا ایں
 اَسین نبی پاک دَا میلاد کروانا ایں
 جیہدی نعت خوانی آپ کیتی اے قرآن نے
 جگہ جگہ جہنماں دے میلاد دے بیان نے

۱۔ اَمَّا جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ علیہ نے فرمایا کہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم کی ولادت باسعادت پر شکر
 ظاہر کرنا ہماری لئے مستحب ہے (روح البیان جلد ۲ صفحہ ۵۶)۔

پڑھو درودنت حور و غلمان نے
 ذکر جیہدا اچا کیتا آپ رحمان نے
 تسیس اوہی شان نوں کی مور کھو گھٹانا ایں
 اسیں نبی پاک و امیلا دکر وانا ایں

وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ حَكَمِ قُرْآنِ ایں
 چرچا کرو نعمتاں وَا رَبِّ وَا اعلان ایں
 ایہہ وی اک نعمتاں دے شکر و ابیان ایں
 نعمتِ عظیم سوہنا سرورِ ذی شان ایں

چرچا جیہدا جگہ جگہ اُساں کری جانا ایں
 اسیں نبی پاک و امیلا دکر وانا ایں

سانوں فتوے تیرک دے سناندے اوسنائی جاؤ
 آپوں جیہا آقا نوں بناندے اوسنائی جاؤ

لے قَوْلُهُ تَعَالَى وَ دَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝

لے قولہ تعالیٰ - وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ (ترجمہ) اپنے رب کی نعمتوں کا خوب چرچا کرو
 دوسری جگہ ارشاد باری ہے - قُلْ يَفْضِلُ اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ فَرَسًا اِلَيْكَ فَلْيَقْرَءْهُ
 یعنی اللہ کے فضل اور رحمت پر خوشیاں مناؤ۔ معلوم ہوا فضیل الہی پر خوشیاں منانا حکیم الہی ہے اور
 حضور پر فود متلی اللہ علیہ وسلم رب کا فضل بھی ہیں اور رحمت بھی۔ آپھی واد پر خوشیاں منانا ہی آیت عمل کرنے
 تھا اور بخاری شریف کی حدیث ہے مُحَمَّدٌ نِعْمَتُ اللَّهِ یعنی اللہ کے رسول اللہ کی نعمت ہیں

اگھاں جے رسالت مہتیں چراندے اوچرائی جاؤ
تسیں مڑ کجے وچوں آندے او تے آئی جاؤ

اَسیں تے دیدارِ روضے پاکِ اوی پانا ایں
اَسیں نبی پاکِ دَامِیلاد کروانا ایں

جیہڑا در فیضِ داتے رحمتاں دی کان ایں

عرشِ نالوں و دھ اوہنے پائی ہوئی شان ایں

صدقے ہزار واری جیہڑے توں جنان ایں

دیرہ جتھے لاتی بیٹھا عرشِ دَامِہان ایں

او تھے اَسیں جانا نہیں تے ہو رکھے جانا ایں

اَسیں نبی پاکِ دَامِیلاد کروانا ایں

موجبِ گستاخیاں دَا آقا نے ٹھہرایا جو

پکڑ وچ سوہنے نبی مصطفیٰ دی آیا جو

اپنیاں نظراں مہتیں آتے گرایا جو

دِرِ مصطفیٰ اتوں گیا ٹھکرایا جو

لے مِنْ حَجَّةٍ فَرَّارٍ قَبْرِیْ بَعْدَ مَوْتِیْ کَانَ کَمَنْ زَارَنِیْ فِیْ حَیَاتِیْ - یعنی جس نے چلے

پھر میری قبر کی زیارت کی بعد وصال میرے ہو گا مثل اس شخص کی جس نے میری حیات میں زیارت کی -

(مشکوٰۃ شریف جلد ۱ صفحہ ۲۴۱)

اودھا فیر دھروچ سکتے نہ ٹکانا میں
اَسین نبی پاک دَامِیلا دکر وانا میں

مُنکد انیس خیر جیہڑا سرورِ ذی شان توں
وا بھیا اوہ گیا آپ اپنے ایمان توں
پاسا جھنے پیرت لیا صاحبِ قرآن توں
لکھ دی نہ پھیرا دھنوں بھناں جہان توں

ہُن وی توں سمجھ جائیں تینوں سمجھنا میں
اَسین نبی پاک دَامِیلا دکر وانا میں

تہاڈا نئیں قصور تہاڈا قلب ای حضورِ نئیں
دُٹھا تَسین عشق دی شراب داسرورِ نئیں
دسد حضور دانتہاںوں تاہیوں نورِ نئیں
غور نال تکتو تے حضورِ ساحتوں دُورِ نئیں

نبیؐ داتے مومنوں دے دلال چے ٹکانا میں

اَسین نبی پاک دَامِیلا دکر وانا میں

۱۔ حدیث شریف: حضورؐ نے فرمایا: وَاللّٰهُ مَعْطٰی وَاَنَا قَاسِمٌ۔ یعنی اللہ عطا کرتا ہے اور میں تقسیم کرتا ہوں۔
۲۔ قرآن تعالیٰ: فِی قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا یعنی ان کے دلوں میں مرض ہے پھر اللہ نے ان کی مرض بڑھا دی ہے۔

۳۔ قولہ تعالیٰ الباقی الاولیٰ بالاعومنین من انفسہم۔ (ترجمہ: کہ نبیؐ زیادہ نزولیت پر نسبت انکی جاننے والے)

جہاں دی طفیل عرش فرش و اظہورے
 چمکدے درے درے وچ اوہ نورے
 لبتہدائیں جہنوں اوہدی نظر و اقصورے
 لقب اوہد اشافی یوم النشورے

چھنے سانوں دوزخاں دی آگ توں بچانا ایں
 اسیں نبی پاک دَامِیلا دکر وانا ایں

اسیں جے میلاد وی کرانے آں تے روند او
 جس سوہنے یار دامنے آں تے روند او
 نعرہ یار رسول واجبے لانے آں تے روند او
 قرآن پڑھ ختم جے دلانے آں تے روند او

تہاڈا کم روناں ایں تے تسیں روٹی جانا ایں
 اسیں نبی پاک دَامِیلا دکر وانا ایں

اسیں جیہڑا ختم پڑھ فاتحہ دلانے آں
 سنت اسیں سوہنے نبی پاک ہی منانے آں
 بزرگان دین دے ای قول دہرانے آں
 تہاڈے وانگ فتویاں دی ڈانگ چلانے آں

مُنکراں نے وہاں ای جہاناں نوں گوانا ایں
اَسیں نبی پاک دَا مِلّا دکر وانا ایں

تسیں وی تے وُس لگے دالائی جانے او
وچوں وچوں قوسے تے کھیراں پئے اُراندے او
اُتوں اُتوں شرک دے وی فتوے سناندے او
وچوں وچوں کھاندے او تے اُتوں روالا پاند او

ایہو جیہا ڈھنگ کدوں مڑہتھ آنا ایں !
اَسیں نبی پاک دَا مِلّا دکر وانا ایں

مجاویں مودھے سدھے ہو کے زوریں لائی جاؤ
وانگ ایلین چاہے پاوندے دوہائی جاؤ
مجاویں آئے دن تسیں جلسے کرائی جاؤ
مجاویں سانون شرک والے فتوے سنانی جاؤ

اک دن رب دی گرفت وچ آنا ایں
اَسیں نبی پاک دَا مِلّا دکر وانا ایں

مَدَحِ خَوَانَ اَوْ سَدَا اِيَهٗ حَافِظِ قُرْآنِ اِيں
 زَكَّاهُ جَوَّهَرُ رَبِّ رَے مَجَّہٗ دِي پَچَّہَانِ اِيں
 عَاصِيَاں نُوں نَبِی دِيَاں رَحْمَتَاں تے مَانِ اِيں
 نَبِیُّوں نَزَارَبُ اُتے مَان تے گَمَانِ اِيں

مَچَّہٗ کَے شَیْطَانِ دَانِگُوں رَدِیَا نُوں جَانَا اِيں
 اَسِیْنِ نَبِی پَاکِ دَامِیْلَادِ کَمَرِ دَانَا اِيں

الحشر مواہب لدنیالرزقانی راوی عبد اللہ بن عمر رضی اللہ عنہما۔ اِنَّ اللّٰهَ رَفَعَ فِي الدُّنْيَا فَاَنَّا
 اَنْظَرَا اَيَّهَا دُرَا اَيَّ مَا هُوَ كَاثِنٌ فِيْهَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَاثِمًا اَنْظَرَا اِي كَفَّيْ هٰذَا هٗ يَعْزِ اللّٰهُ
 مِير سَا مَنے سَار دِي دُنْيَا كُو پِشِ فَرِيَا۔ اِس تَم اِس دُنْيَا كُو جَو اِس دُنْيَا مِيں قِيَامَتِ تِك جُونُو اِلَہ ہے اِس طَرَح
 دِکھ رَہے ہِن جِیسے اِپنے اِس مَاتھ کُو دِکھ رَہے ہِن ۔

نوسو چوہا کھلے کے پلے

دیکھو ایہہ ٹولی نجدیاں دی کی چار سو ویہہ دکھلاندی اے
 نعرے یا رسول اللہ دے سن سن سپی وٹ کھانندی اے
 کلمہ وی اسدا پڑھدی اے نالے استوں جان بچانندی اے
 پتہ نشین نہاں بے دنیاں دی کیوں مت اکھڑی جانندی اے

رب جانے نجدیاں ساریاں دے عقلا ندیہ بھیجے بھیج گئے نے
 آجے سوچ نے اکھ کھولی سیں تے اکوئی باران ورج گئے نے

دھنے پاک رسول اللہ تے کہندے جانا بدعت اے
 ختم وی پڑھا بدعت اے میلاد کرا نا بدعت اے
 غوث پاک دنا داسارا کھانا کھانا بدعت اے
 رب نول چھڈ کے غیراں اگے تہہ پھیلانا بدعت اے

کوئی شرم حیا نول متہ پاو و کیوں ویری ہو گئے جانا ندے
 تیں ویساں نول ٹنگ مار دے او مرد و دناں نہاناں دے

جد مشکل تنہا نوں بن دی اچھ فتوے سب بھل جانے او
 دھڑ پٹروی ہووے جے تنہا نوں نس ڈاکڑاں کے دول آنے او
 کدی ٹیکے پئے لگو اندے او کدی پئے دوائیاں کھاندے او
 مشکل نوں حل کروا ون لئی غیراں دیاں مدد داں پاندے او
 مشکل دے ویلے نجدیاں نوں در ربد انظری نہیں آندا
 اس وقت توحید پرستیاں نوں راہ ربدے گھر فاجھل جاندا
 کیوں فارم چک کچھریاں ول پئے دوڑاں تیں لگانے او
 کیوں کسے وکیل یا ڈی سی آگے تے منٹاں پاندے او
 دے دیکے وڈیاں فساں نوں پئے مشکلاں حل کرواندا او
 کیوں بلد اکھنٹیں رب کوں غیراں دے تے جاندا او
 اسیں پیراں کوں منگنے آں تہاڈے دھڑ پٹریاں پنڈیاں
 تیں سٹریل کوں رہندے او تنہا نوں آگال لگیاں رہندیاں نے
 او وہ کم وی نلے کرے او جس کم نوں بدعت کہندے او
 اُس رکھ نوں کھند رہندے او جس رکھ دی چھاویں رہندے او
 بدعت وی کہند رہندے او تے کھانا وی کھا لیندے او
 کچھ دین ایمان وی ہے تہاڈا ہریا سے وگدے رہندے او

ایہ مثال کس نے دے کے کیتی خوب تسلی اے
نوشہ چھپا کھا کے دیکھو جتنی جج نوں چلی اے

اسیں نبی کریم دی یاد اندر جد کتے میلاد کرانے آں
باتیتے، سکتے چاہیے دا ختم کتے دلوانے آں
دس فحش کلاماں پڑھنے آں یا فلمی گانے گانے آں
اوپر پاک کلام نوں پڑھدے آں اوہ نبی دا ذکر سنانے آں
تسیں اینویں سروسے رہند اوکھی گل ایہہ گولی جی اے
انج کلمے ہون پھر دے او جیویں کدھر گال گواچی اے
بتاں دے بار جو ایتاں قرآن دے اندر آئیاں نے
اوہ ایتاں رہدے ویلاندے دے مردود و لا بیتاں نے
تاویل آں آپے اے گھر گھر کے تفسیراں غلط بنائیاں نے
اسلام دے ٹوٹے کتے نے وچ دین دقتیاں پائیاں نے
نئیں پئے بھورا علم دا وی پریدل وچ زعم ایہی اے
انج رسد کچھ نہیں اکھاں توں پنہا چراگو بی بی اے

ایہہ کہندے اُنہاں نے کی دینا ہی جہنماں نے قبراں ملیاں نے
جو غوث توں مدد اُن مَنگیاں نے اوہ سمجھو ساریاں جھلیاں نے
میں پھلایاں نہاں تھیاں توں سر نہاں نہ سو در کھلیاں نے
جہنوں منگن دا نہ ڈھنگ ہوو اوہنوں دینا کی اے ولیاں نے

گل جتنی اس نے کیتی اے بس اپنی کرن لے جوگا اے
اوہ مثال ہے اٹھی لکڑی تے خش خش دا چوگا اے

راکواری توں غوثِ اعظم دے دربار دے اُتے جاتے سہی !
راکواری توں کابل مرشد توں دل اناصاف کراتے سہی
اعتقاد نوں پکا کرتے سہی ڈھنگ منگن والا پاتے سہی
پھر دسین کی نیس ملدا اے توں جھولی نوں پھیلاتے سہی

تینوں اپنے آپدی ہوش نہیں توں سمجھناں کی اے پیراں نوں
ذات دی ہو کے کوہر کر لی جتھے لائیں شتیراں نوں

کی ہویا تہا دیاں متاں نوں کیوں کئی بلیاں پئے کھاندے او
اک سدھی سا دھی گل تائیں ول پاپا کے سمجھاندے او
رنگ رنگ دے روپ ٹا کے تے تھال تھال پھاہیاں لاند او
نلے ختم دی چیز حرام کروں نالے دیکھے ختم تے کھاندے او

پابلے نے نجد یوسفیاں دے کیوں قوم نوں لٹ لٹ کھاندے او
 جھم جاند پیر جدوں تہاڈے پھر اصلی روپ دکھاندے او
 لوکاں فول ہے جابل کھندے آپ ایہہ علماں والے نے
 بھیداں وچوں اوٹھ پچھان عقلوں خوب نراے نے
 منہ دے مٹھے علموں چٹے دل دے اندروں کالے نے
 عینک باجھوں دسد کچھ نئیں انج ایہہ نظراں والے نے
 خوب کسے نے آلف دے اتے پاوتی اک بندھی اے
 ماں مرگئی انھے خشکی دے مال دھی داناں پر تھندی اے
 توں اسد شان نوں جانے کی جیہدی دنیا کل دیوانی ایں
 جیہدے دردی جبرائیل جیہاں کئی چر کیتی دربانی ایں
 جیہہ اوارث کل خدائی وایہ جیہدی رب کے گھر مہانی ایں
 اوہی شان نوں اوہ نہ پلسکے جنہاں دیکھی شکل نورانی ایں
 توں نہی دے شان نوں جانے کی جوشان نہ جلنے ولیا ندا
 دودھ عرش توں رتبہ کئی دے جے اوہی پیاری پیاری گلیا ندا

اسیں کسے شیطان توں ڈبیتے کیوں نہ ڈر سافوں طوفاناں دا
 اسیں خادم پاک رسول دے ہاں جو والی دوہاں جہاناں دا
 جو شہنشاہ ہے سلطاناں دا جو مالک وڈیاں شاناں دا
 سافوں آسرا اوس حبیب دا ہے جو والی ساڈیاں جاناں دا
 کچھ وگروا نیئیں درویشاں دا سب کتے بھونکے رہندے
 تے ککڑ کھیہ اٹھ کے حافظ اپنے سر پالیندے نے

○ بچھ تے بولے چھانی کیوں بولے

○
 تینوں اپنا پتہ کوئی ہے مور کھ توں کیہرے تین ترنا ایں !
 توں ولیاں غوثاں قطباں نوں بے ادب اچھکراں کرنا ایں
 بے ادبیاں تے گستاخیاں دا توں اکدن بدلہ بھجنا ایں
 توں منکر نبی دے نور دا ایں توں اتھاں ہو کے مرنا ایں
 ایہہ یاد رکھیں گل میری توں کدی کوئی زمانہ آونال ایں !
 توں ہتھ مل مل کے دیکھنا ایں تے رونا ایں بچھیا وناں ایں

اُسیں جیوں جیوں لہو سے جانے آں ایہہ دو ناؤ بڑ کر دے
 بھلے نانس وچہ شرم دے چپ نے کچے کہند دے نے
 رب جانے ہو گیا انہاں نوں کی پتے اینویں کھپ کھپ روئے
 اوہ مثال ہے کتے والی گھاٹ دے نہ ایہہ گھر دے نے

ایتھے وی مچھکاں پندیاں نے ایتھے وی پھتر پینے نے
 انہاں بے ادھاں گستاخاں توں اوہنے گن گن ہرے لینے نے
 میرے پیر نوں برا جو آکھے گائیں اُس نوں بھلا بھلا دیاں گا
 بے اک کوئی اس نوں آکھے گائیں اگوں دوسنا دیاں گا
 نہ ہی جیاتی ہے کہ سب نوں تارے دے دے دکھا دیاں گا
 ایہہ وڈھے علماں والے جو مڑ سب نوں پڑھنے پا دیاں گا
 یمنوں مان ہے اپنے قلم اتے یمنوں آسرا اس سرکار دا
 جو بگڑے کم سوار والے جو دتیاں بیڑیاں تار دا لے

فے نوش بی اوہدہ دے دا ہاں جیہدی دنیا سب مستانی این
 جو روح حسن حسینی این جو محبوب سبحانی این
 جو سوہنا شاہ بغداد والے جیہدی دنیا سب سلطانِ این
 میں کتا اوہدہ دے دا ہاں گل اس دے نام دی کافی این

جے انگلی اُس ول کرے گا کوئی گٹ میں اسد وڈھ دیاں گا
کوئی گہری نظر دیکھے گاتے ڈیلے دونوں کڈھ دیاں گا

کری اپنا گھروں پھولیا ای ہوراں نوں بُرے بنانا ایں
کری ایہہ وی دل وچ سوچیا ای توں کس نال متھالانا ایں
تینوں اپنی جان دی لوڑ نہیں توں شیر دی جُھ وچ آنا ایں
منہ پلکے ویکھ گریاں وچ پھر دسین میں منلانا ایں
جہنوں اپنے گھروں خبر نہیں اوہ غیر دیکر دے پھولدی آ
چھج تے بولے حق ہے اوہنوں چھانی بھلا کیوں بولدی آ

شبِ برات نوں کہند مود کھِخلوہ کھانا بدعت ہے
عید والے دن سیویاں واکوآن پکانا بدعت ہے
بچے دے ختنے دے اتے کٹھ کرانا بدعت ہے
محرم دے دن ذکرِ حسینؑ بسبیل لگانا بدعت ہے
کال واکھانا جیز نہیں کلا بلکہ نال ثواب دی آے
بے اومو دی علماں والیو تہاڈا کتے جواب دی آے

۱۔ تذکرہ الاخوان، اسماعیل دہلوی۔ ۲۔ تذکرہ الاخوان، اسماعیل دہلوی
۳۔ فتاویٰ رشیدیہ، رشید احمد گنگوہی۔ ۴۔ فتاویٰ رشیدیہ، رشید احمد گنگوہی۔ ۵۔
۶۔ تقویر الایمان ص ۶ و ص ۷ سطر ۲۲

غیرتے جھٹ اٹیک کر دے اپنے عیب نہ پھڑوے نے
 دامن چھڈ چھڈ ولیندے شیطان دی بٹکے وڑوے نے
 نیٹاں بچھدے ہٹکاں اُتے جڈوں نمازا بہہ پڑھدے نے
 رانج کھڑوے کٹاں چوڑیاں کر جیو ہانی ہلتے کھڑوے نے
 آپے معطلوں چٹے کوڑے سانون دیندے منٹاں نے
 اوہ مثال شکین ہے اٹھاں گلے دے وچ کٹاں نے
 کر کو من آیاں گستاخاں کی تہاںوں کہناں این
 ہے سمجھاؤ ناں فرض اساڈا بس سمجھاؤ ندے رہناں این
 باقی اوہ دے نال دی اک دن واہ کساڈا پیناں این
 گلے گلے مشرک نوں اُس آپے ای سمجھ لیناں این
 بس کر حافظ چھڈ من قصہ نہ دے طول نظم نوں بے
 باقی کسراں پھر کڈھواں گے کدی جے کوئی ضرورت بے

صدق نال ہندے بیڑے پار دیکھے

═══════════ (طرحی نظم) ═══════════

دلا دل کا ہنوں ایویں چھڈناں ایں کھیل صدق واے ذرا کھیل تے سٹی
 تَقْنَطُو تے رکھ کے نظر اپنی نال صدق دے بیڑے نوں ٹھیل تے سٹی
 دلوں و ہم دے پرے نوں دور کر کے نال تار دے تار نوں میل تے سٹی
 صدق و الیاں دے نقش قدم چل کے دکھ اپنی جان تے بھیل تے سٹی
 فیراون گے مٹھاں مٹھاں نظر تینوں جیہڑے کدی ویئیں انوار دیکھے

دلا بچھڑیں نہ صدق و اکدی پلا !

صدق نال ہندے بیڑے پار دیکھے

پہنچ جانے اور منزل مقصود آتے تھے صدق دے پیڑے سہاگے جانے
 صدق کامل ہے رکھئے دل اندر گھر ملن لئی سخن پیارے جانے
 صدق نال ہے چمخہ وچ کد بجائیے اٹھ دے چمخہ دے شہرے جانے
 صدق نال جو شہ وچ ٹھل پیندا بن دے اوہ لئی لہراں کنائے جانے
 بنال صدق دے پت پیغمبریاں دے غرق ہندے سمندر وچ کار دیکھ
 دلا پھڈیں نہ صدق واکدی پلا
 صدق نال ہند پیرے پار دیکھ

صادق صدق تھیں جانال بھی وار دیندے سوہنے سخن پیاریاں یاراں اتوں
 اکھاں میج کے ننگہ جانے صدق وائے پتیاں راہ دیاں نیکیاں تلواراں اتوں
 جیہدا کامل یقین نہیں کی لیناں اوہنے ولیاں دے جا کے درباراں اتوں
 صدق نال ای منگیئے تے خیر ملدا اولیا وال دے پاک مزاراں اتوں
 بنال صدق تے کامل یقین باجوں ہندے نکال تھال تے سائل خوار دیکھ
 دلا پھڈیں نہ صدق واکدی پلا
 صدق نال ہند پیرے پار دیکھ

چمک چمک آدیاں کئیاں نے زور لایا اے پر شان نہ صدق دی گھٹ سکتی
 جیہڑی ندی فرعون نوں غرق کیتا حضرت موسیٰ دے آگے نہ ڈٹ سکتی
 اوہ طغیانی جس گنبے تباہ کیتے کشتی نوح دی ناہیں اُلٹ سکتی
 اوہ پھری جس دے نوں ذبح کیتا اسماعیل دا لوں نہ کٹ سکتی
 آگے جیدر کتر بجے صادقان دے ہندے خیر دے قلعے بیکار دیکھے

ولا چھڑیں نہ صدق دا کدی پلا

صدق نال ہندے بڑے پار دیکھے

ڈیے لادتے جتھے دی صادقان نے اوچھگل وی مثل گلزار ہو گئے
 صدق کامل بلال دا دیکھکے تے سوہنے آپ اوہدے خریدار ہو گئے
 دند بارتوں وار اولیس عاشق پتیاں عاشقاں وچ شمار ہو گئے
 کنبہ صدق توں وار شبیبو حافظ سارے صادقان دے تاجدار ہو گئے
 صدق والیاں دی راکھی کرن والے کئے جنت دی وچ گلزار دیکھے

ولا چھڑیں نہ صدق دا کدی پلا

صدق نال ہندے بڑے پار دیکھے

گودی آمنہ دے نوری مہل آیا

عرش فرش تے پئی قوار نوری چشمہ ازلی رحمت وا کھل آیا
 بجلی کوڑکی کُفر دے جھنڈا تے جھنڈا ابر بہار وا جھل آیا
 مہک مچھیل گئی کون و مکان اندر گودی آمنہ دے نوری مچھل آیا
 دنی عیسیٰ روح اللہ نے خبر جس دی اوہ آج دنیا تے ختم رسل آیا
 دھل گئے زین آسماں آج نور اندر بدل لطف و اکرام وا کھل آیا
 بچپال اوہ ویریتیم عربی پون آساں غریباں وامل آیا
 پہلے کل توں جیہدا اسی نور بنیاں بن کے آج اوہ رہبر کل آیا
 حافظ سہنا محمد رسول عربی
 دیوا کفر والا کرن گل آیا

عرب و لال داکم

کھلی والے دے رُخ انوار اگے چمک جانا کی بدیر بلال داکم
 اوہ بے مثل، بے مثل ہے ذات اُردی بمِثال اگے کی مثال داکم
 جدوں ہفت افلاک دی سیرِ کیتی گھڑیاں وچ کیتا لکھاں سال داکم
 سنے جوڑیاں عرش تے مہیچ جانا
 حافظ ہے ایہ عرب دے لال داکم

سبز مینارِ آپروں

شہنشاہیاں کوڑاں میں کراں صدقے اپنے آقا دے دیرِ دیرِ آپروں
 چن سورج ستارے میں وارِ مٹاں کھلی والے دے رُخ انوارِ آپروں
 لیلتہ القدر شب قدر دی رات واراں سوہنی سوہنی دی زلفِ خمارِ آپروں
 لکھاں جنتاں حافظا کراں صدقے
 روئے پلک دے سبز مینارِ آپروں

میری بخت

کلی والے حضور دی صفت لکھے اُڈی طاقت کتھے قلم جلی دے وچ
 جو مٹھاس ہے اوہدی زبان اندراوہ مٹھاس نیں مہری دی دلی دے وچ
 میں بخت تے حوراں دانیں طالب میری بخت ہے او سدی گلی دے وچ
 مہک جہیدے پسینے دی آحافظ
 پتی مہکدی اے گلی گلی دے وچ

حضور دے خادماں دا نشان

بڑا نشان ہے نبی دے خادماں دا مور کھ لوک نیں اے پر خبر رکھدے
 ایہ جہان تے کون و مکان کی اے لوح و قلم تے اوہ تے نظر رکھدے
 سایہ جہان تے شافع محشر دے اوہ نیں دوزخ دی نار دا ڈر رکھدے
 حافظ سوہنے محمدی خادماں دے
 آکے شہنشاہ قدماں تے بر رکھدے

پہرے تھاں تھاں احمد رضا دکنے

آقا سُنیاں دے احمد رضا آقا بندے خاص نبی مصطفیٰ دے نے
 جس نوں بخشی مخدومی ایں نبی سرور خادم لاڈلے غوث الوریٰ دے نے
 پیشواواں کیتی پیشوائی جس دی پیشوا میرے پیشوا دے نے
 پاکستان کی حافظ جہان اندر
 پھرے تھاں تھاں احمد رضا دے نے

علی حضرت طریقت دی سلطنت ورج تاجدار سہمسین اولیاواں دے دی
 رہبر خاص شریعت مصطفیٰ دے تے امام نے آپ علماواں دے دی
 مجدد اعظم زمانہ حاضرہ دے بادشاہ سہمسین اصفیاواں دے دی
 اتباع رسول وچ گم ہو کے!
 رہبر بنے حافظ اتقیاواں دے دی

میرے آقا سردارِ دانا نام سن کے

گردن خم ہو جانندی اے ادب سیتی نبی احمد مختارِ دانا نام سن کے
 کفرِ شرک و اکالجم پھٹ جاندا علی حیدر کمارِ دانا نام سن کے
 سرتے پیر رکے مشکل نس جانندی غوثِ پاک سرکارِ دانا نام سن کے
 کتب جاننے نجدے قلعے حافظ
 میرے آقا سردارِ دانا نام سن کے

بخشی نبیان دے سرور سرداری جسوں اوہ نے ستیانندی لاج سردار احمد
 اسیں سائے غلام سرکار دے آں ساٹے سرائے تلج سردار احمد
 ہو یا کی جے نظراں توں پھپھے ہونے کر دے دلاں تے راج سردار احمد
 سراج الحق سرکار دے اے حافظ
 ہین روشن سراج سردار احمد

میرے آقا سردار دے در اُتوں

پائیاں کل شاناں شاناں والیاں نے نبی احمد مختار دے در اُتوں
 لیا جرات شجاعت واسبق لکھاں علی حیدر کرار دے در اُتوں
 سنداں لکھیاں ولایت دیاں اولیا واں غوث پاک سرکار دے در اُتوں
 حافظ یلیاں سرداریاں عالماں نوں
 میرے آقا سردار دے در اُتوں

رضا دا شیر

ایہ در بار اک اللہ دے ولی دالے تاہیوں بُرندا نورِ چو فیرا تھے
 سراج الحق دارِ روشن سراج اس وچ آئیں سکدا باطل دا نہیں ایتھے
 قلعہ نجد دے چہنے مسمار کیتے جسلوہ گراوہ مردِ دلیر ایتھے
 جس دی بیعت تھیں نجد دے درن گدڑ
 حافظ ستارِ رضا دا شیر ایتھے

قبلہ شیخ القرآن عبدالغفور ہزاروی رحمۃ اللہ علیہ
 ایہ نظم آپ دے وصال شریف تے لکھی گئی

عالم فاضل عظیم ذلیشان مُفتی شیخ القرآن ہزاروی سی
 جے نہ سمجھو مبالغہ سچ کہناں سُنیت دی جان ہزاروی سی
 اہل سُنّت دے واسطے ملک اُنکے ظاہر اللہ دی شان ہزاروی سی
 موڑے نجدی طوفاناں دے منہ جہنے اوہ مضبوط چان ہزاروی سی
 ایسا آہنی مرد ہزاروی سی کول نجدیاں دے جہید اتوڑ کوئی نہیں

وہ گئے نجدی وچار تے اک پلاسے !

سُنیاں کول وی آپ دا جوڑ کوئی نہیں

ہر استاد کد اس طراں کر سکدا۔ کیتی جیویں تفسیر قرآن اوہنے
 عشق نبی اندر ہر تھاں غرق ہو کے کیتی سوہنے دی شان بیان اوہنے
 چھٹے مار کے ونڈے علماء تائیں ہر تقریر وچ دے عرفان اوہنے
 آج دے مولوی ٹرن اس راہ اُتے قائم کیتے نے جیہڑے نشان اوہنے
 ظرف و عطف دال اپنے لئی حضرت نال خاص انداز دے ساز یا سی
 راک ڈو کی رب نے آپ تائیں !
 کیتیاں خوبیاں نال نوازی یا سی

لیکے فیض بریلی شریف وچوں قسمت کیتیاں دی اوہنے سنوار چھڈی
 علم و عمل دے لاکے مضبوط چھو سارے سنبیاں دی بیری تار چھڈی
 پوری زندگی فوق جنون اندر درس و اعظ دے اند گدا چھڈی
 سادہ سادہ نال دین دی گل کیتی گویا دین توں زندگی وار چھڈی
 منطق فلسفہ علم الکلام والا رب نے بخشیا ہو یا سی تاج آسنوں
 سارے سنی نے سدا مشکور اوہدے
 حافظ کرے کی پیش خراج آسنوں

شیخ القرآن علاء عبد الغفور ہزاروی رحمہ اللہ علیہ

ایہ چند اشعار سے صاحب لکڑی تقریب سعید آپ کے دیباہ شریف سے لئے گئے

عالم آپ سے پائے اکوئی نہیں سی

عالم آپ سے پاؤ اکوئی نہیں سی! عالم آپ ای اپنی شان دے سن
مغز پاک قرآن واپیش کر دے مسئلے دس دے جدوں قرآن دے سن
میرے آقادی اک اک گل وچوں چشمے پھندے علم عرفان دے سن
حافظ شیخ القرآن ہزاروی دے
ڈھنگ وکھرے دُغظ سنان دے سن

جاہ و جلال ہزاروی دا

ہو جانے سی سارے مرغوب دشمن تک کے جاہ و جلال ہزاروی دا
تازہ ہندے ایمان سی دوستان دے دیکھ حسن و جمال ہزاروی دا
نقطے نقطے چول کر دے سی خل نکتے ایہہ سی خاص کمال ہزاروی دا
کہو دا دولت تقسیم ہزاروی دی
ہن ایہہ حافظ آلال ہزاروی دا

سہ ایہہ اشارہ مفتی عبد الشکور صاحب مدظلہ العالی دی طرف اے۔

اٹھیا اوہ جنازہ جہان وچوں

بریلے ای زندہ سی مست جیہڑا میخانہ گوہر دے جام دے نال
 اٹھیا اوہ جنازہ جہان وچوں نشان و شوکت اتے دھوم دھماکا دے نال
 گھروں اسیں مہمان اوہ و ذاع کیتا نعت خوانی صلوٰۃ و سلام دے نال
 بھاگ لگ گئے ایس زمین نوں وی ایس عاشق دے یار و قیام دے نال
 آج اوہ آقا نیں بزم وچ نظر آندا جیہڑا پیار سی ہر اک غلام دے نال
 چہنوں دیکھیاں ہندی سی بھکھ ویدی دل پرچاٹنے آں اوہ ہن نام دے نال
 عرس و الیا تیری درگاہ اندر حافظ عرض کردا احترام دے نال

نواں سوچ ہن چڑھے جو ملک اندر
 چڑھے سوہنے دے سوہنے نظام دے نال

۱۔ جتنے ہزاروی صاحب و اطوار متدّیس اے میرا اشارہ اوس زمین تھی اے۔

علم والی جاگیر ہزاروی دی

عالم فاضل کی پیروی قدر کر دے قسم ربدی پیر ہزاروی دی
 ہو جانے سی واللہ ایمان تازہ سن سن تقریر ہزاروی دی
 کوئی نائی دالال نہیں ٹپ سکیا کچھ ہوتی بکیر ہزاروی دی
 بعد آپ دے مفتی شکور صاحب زندہ رکھی توقیر ہزاروی دی
 مفتی صاحب دے منتقل ہو گئی علم والی جاگیر ہزاروی دی
 دیکھو بیٹے دے رُخ انوار اندر چمک رہی تنویر ہزاروی دی
 رنگ سخن کلام و بیان وچ وی ہو بہو نظیر ہزاروی دی!

شکل و صورت دی غور تحقیق دیکھ حافظ

پوری پوری تصویر ہزاروی دی

ابہر چند با عیاں آپ دے عرس مبارک
دے موقعہ تے پیش کیتیاں گیتیاں

مناظرِ عظم محمد عمر حمزہ علیہ

عالم فاضل محدث فقیہِ عظم تے مناظرِ نڈر و لبِ سن آپ
نقطے نقطے و چوں کر کے حل نہ کئے کر دیند مخالف نوں زیرِ سن آپ
جُبدے جُبدے اندر لفظ لفظ اندر دیندے درِ عرفان بکھیر سن آپ
ہر میدان اندر غالب اون والے حافظ شیریں بانی دے شیرِ سن آپ

کمل والے دے در دے فقیر سچے سچ دی روشن دلیل سن آپ
لیکھے فیض پھینچے لکھاں منزلاں تے راہِ حق اتے سنگِ میل سن آپ
ہر مناظرے وچ مخالفان نوں گل گل وچ کر دے دلیل سن آپ
پاکستان کی حافظِ جہان اندر اہلسنت دے اعلیٰ وکیل سن آپ

کمل والے دے دُکے عشقِ اندر کمل والے دی دس دستان سن آپ
کر دے پھل سن آپ دے منہ وچوں کر دے جُبدے تلاوتِ قرآن سن آپ
جے نہ سمجھو مبالغہ سچ اکھاں سنیت دی روح تے جان سن آپ
ٹکڑاں مار جس نوں مر دے رے نجدی ایسی حافظِ مضبوط چٹان سن آپ

وانگوں آپدے شستہ بیان اندر کردا کوئی وی عالم خطاب نہیں سی
 ہر سوال دادیند جواب پورا رکھدے گل کوئی زیرِ نقاب نہیں سی
 کسے مرحلے کسے مقام اُتے اوند اطمیناندا اضطراب نہیں سی
 اہلسنت کی دُنیا دے عالماں وچ بابے عمر و حافظہ جواب نہیں سی

صاحبِ عرس محققِ عظیم سن اوہ پہرہ جنہاں دا ہنسی قرآن اُتے
 نکتہ بینیاں دیکھدے جنہاں ویاں سکتہ چھاند اسی نکتہ دان اُتے
 کرماء والیاں بڑا اسی کرم کیتا کرماء والے اس علی انسان اُتے
 ایہو جے مناظرِ عظیم حافظہ روز روز نہیں اوند جہان اُتے

ڈیوٹی عمر بھر دتی اے عمر آقا دانا صاحب دے وی آستانے اُتے
 میرے دانا دی نظر خاص ہنسی کھلی والے دے ایس مستانے اُتے
 ایس سلطان المناظرین ورگانئیں مناظر سی کوئی زمانے اُتے
 بن کے حتی دی بجلی سی سدا گر دے حافظہ نجدیاں دے اُتیاں اُتے

محمدؐ عمر سرکار نے عمر اپنی ہے سی ناویں حضورؐ دے لادتی
 بابے عمر نے عمر جزار وانگوں لستی باطل دی ہسی لڑا دتی
 واللہ خدمت دین اسلام اندر بابے عمر نے عمر لنگھا دتی!
 اہلسنت جماعت دی اے حافظ محمدؐ عمر نے عمر دھا دتی

چن سُنیاں دے فلک چھپ گیا ادکھو اہل دے بدلاں بھاریاں دج
 چمک مک پر اپنی گیا چھڈ کے انہاں اپنے جگر دے پاریاں دج
 نور آپ دا ای نظری آوند اے صاحبزادیاں پیاریاں ساریاں دج
 چن چھپن لگا جیویں اے حافظ چھڈ جاندا اچمک ستاریاں دج
 اہلسنت کی غیروی پئے کر دے آج تعریفناں مناظرِ اعظم دیاں
 درسِ حشر تک دیندیاں رہن گیاں سب تصنیفاں مناظرِ اعظم دیاں

سید شیر شاہ رحمۃ اللہ علیہ سرکارِ دُور شریف ہے چلے گئے تھے لکھ گئے اشعار

جس مُرید دا پیر ٹر جائے

اوس شہنشاہ نوں لکھی چوٹ گہری جیہدی شاہی واکال وزیر ٹر جاتے
آجاندی اے قیامت اس قوم اُتے جیہڑی قوم دارہبرامیر ٹر جاتے
اوس بھین کوں پچھو دکھ جاکے جیہڑی بھین دا گھر وچوں ویر ٹر جاتے

سٹ ادھرے ای سینے تے وچدی اے
جس مُرید دا حافظا پیر ٹر جاتے

ننگی تنوار سن آپ

قبلہ دائم الحضور دی بارگاہِ وحی تے منظور و مقبول سرکار سن آپ
معرفت ولایت دی سلطنت ہے ایس دور اندر تاجدار سن آپ
اُمّت نانے دی سمجھ کے خادماں نوں سینے نال لکے کر دے پیار سن آپ
نئے گستاخاں بے ادباں لئی اے حافظ
قسم رب دی ننگی تنوار سن آپ

کلی داسیک

ڈھاواں پندیاں سب دیاں درآتے آج بُراتے مہاویں کوئی نیک اوند
 اپنے پر دے ہجر فراق اندر بُراک نار دا دوروی بیک اوند
 بُراک اتھر دُکدیاں اکھیاں دا وچ سینے مے مار دا چھیک اوند
 کلی حافظا جیہدی وی ہے سٹردی
 بہتا مے نوں کلی داسیک اوند

سنخی پیر شہیر

آقا پیر شہیر دی قسم رب دی دھم پیتی ہوئی اے راوی بار مے وچ
 آج مے پیراں وچ اوہ نہ دس دیاں نے جو سن خوبیاں بس سرکار مے وچ
 جھکڑ اجل جھلا مے آجیہے ایتھے خزاں آگئی اے موسم بہار مے وچ
 حافظ روزندیاں چھڈ سکر کار سنانوں
 آپ لیٹ گئے عالمی دربار مے وچ

بے لگام ضیاء الہی سہمی

ایس زبان دواز تے بے لگام تھان دے اوں مضمون دے جواب
 وچ ایہ چند اشعار لکھے گئے جیہڑا آج توں چند ماہ قبل رسالے "افریسیا"
 وچ پھیلایا سی۔ جیہڑے وچ ایس خبیث نے میرے پیشوا محدث اعظم
 پاکستان قبلہ محمد سردار احمد رحمۃ اللہ علیہ دی شان وچ گستاخیاں کیتیاں
 سن۔ (حافظ)

نہیر القاسمی نہیر دے وچ پھر دا ایہدے فہم دی خستم ضیا ہو گئی
 جنے چپ سی اونے ای اُبھراں گئے ہن کیونکہ ظلم دی اسے انتہا ہو گئی
 سن کے بول گستاخ دے زہر بھگتے میرے جذبے دی تندہوا ہو گئی
 انتقام دی بھڑک پئی اگ سینے میری قلم آج کلک رضا ہو گئی
 میں مجبور ہو یاں شعر لیکن اتے گلان سن سن کے ایس خبیث دیاں
 جاناں نالوں پیاریاں سنیاں نوں شاناں حافظا شیخ الحدیث دیاں

سردار احمد قبلہ میرے پیشوا دی شان وچ توں پیا بکواس کرناں ایس
 انتشار پھیلانے کے ملک اندر پیا امن و استیلا ناس کرناں ایس
 بب چک فساد دے موڈیاں تے اہل امن نوں پیا حراس کرناں یں
 داغ دھون لئی اپنے فہد کیاں دے آج اہل حربین دا پاس کرناں ایس

گٹھ تے مٹھ

کھڑا گٹھ تے بیٹھا توں مٹھ جاہیں فتنہ فتور مچاتی پھیراں
 ننگاں وانگ ٹوٹی دے چک کے تے فلک چکنے در دے پاتی پھیراں
 اہل حرم دی لیکے آں ملاں بھنڈے فسق فجور دے لاتی پھیراں
 توں گستاخ حضور دا ہو کے تے
 ساکاداری حرین دی چاتی پھیراں

دین فروش ملاں

جاہل قاسمی دین فروش ملاں تانی وانگ بے غیرتاں بک جاناں میں
 پتہ جہاد وی بھارا توں دیکھناں میں مال ہوا ہدے اک بک جاناں میں
 کدی مفتی محمود ذابے چیل کدی کول ہزار وی ٹک جاناں میں
 توں میں قاسمی ایسا د کاؤ سودا
 جیہڑا مال خرچے اودھروک جاناں میں

شیطان دَاوُلَا

فِتْنۂ قَدْوَالا فِتْنۂ گَرُمُلّاں بے ایمان پُتر بے ایمان دَا اے
 ایہدے دُہکیاں تر جہ غلط کیتا مسلماناں دے پاک قرآن دَا اے
 او سے آیت دَا بدل مفہوم دتا جتھے تذکرہ نبی دی شان دَا اے
 ایہہ جو پھر دَا انساناں دے رُوپ اندر
 حافظ ٹولا ایہہ سارا شیطان دَا اے

دیوبندی ابلیس دے چیلے

دیوبندی ابلیس دَا نام دُو جاسچے بول ایہہ اہل شعور دے نے
 شکلوں لگدے نے مسلمان پُرے دے چوں بھرے پُرنق و فُجور دے نے
 سُر دَا وہ وی حضور دَا نام اُسُن کے انہاں تائیں وی سارے حضور دے نے
 اوہ وی مُنکر ہے نور دَا اے حافظ ایہہ می مُنکر حضور دے نور دے نے

اُج چور سادھن دے

پلن والے انگریز دے ٹکڑیاں تے میں کجھ ہور کہناں ایہہ کجھ چور کہندے
 اہل حرم تائیں قتل کرن والے اُج اس طراں پایا کے شور کہندے
 پاسبان اسپیں اہل حرم دے آں بانواں کدھ کدھ دیکھو منہ زور کہندے
 نصیر کھاتہ ایہہ نہیں تے ہور کہ اے چور سادھاں نوں اُج پئے چور کہندے

غلاماں باد واکتا

غلاماں باد وَا ایہہ بد معاش کُتّا داہ جانڈیاں نوں انیویں بھونکدا اے
 جَدو اُگوں کوئی مار وَا اٹ سرورج پھیر وَا نگ کتوریاں ٹونکدا اے
 کچلے دیتیاں کتیاں وَا نگ ایہہ وی چکڑ پیانکدا ہر اک چونکدا اے
 چھتریں مال ایہدی صحت ٹھیک ہندی حافظ تپہ سائوں ایہدے

۲۹۰۷۸۹

۱۔ محقق ابن ہر و مری لکھتے ہیں۔

شہر ہوں یا دیہات جہاں ان لوگوں کا بس چلتا دیاں ٹہپتے اور تپتے گرا دیتے۔
 اس کی حد یہ ہے کہ بعض یورپین مصنفین ان کو مجسم کن کے نام سے پکارتے ہیں (خالانگ) یہ لقب
 مبالغہ پر محمول ہے۔ اس لئے کہ قبرجات کو مسجد کی حیثیت حاصل نہ تھی۔ غالباً یہ لوگ ان مساجد
 کو سمار کر دیتے تھے جن میں قبے ہوا کرتے تھے۔ وہابیہ کے تشدد کی یہ آخری حد نہ تھی بلکہ
 اس سے بھی ایک قدم آگے بڑھ کر انہوں نے مقبروں کو سمار کر دیا۔ جب دیارِ عرب میں وہ
 برسرِ اقتدار ہوتے تو صحابہ کے مقبروں کو گرا کر ان کو زمین کے برابر کر دیا۔ وہ چھوٹے چھوٹے
 امور کو بڑی اہمیت اور ان کو منہم پرستی قرار دیتے حالانکہ ان میں ایسی کوئی بات نہ تھی۔

اہلِ حریم دے قاتل

بے لگام اے قاسمی ابو جہلا غلط ڈھنگ تیرے کون سین دے نے
اولیاؤں دے بین گستاخ جیہڑے ادھ کی لگدے شاہ کوئین دے نے
اپنے بیواں دیاں قبران نوں پٹکے پچھ پتے کرنے جے توں طرفین دے نے
حسین احمد مدنی کہوے لالہ تیرا قاتل نجدی سب اہلِ حریم دے نے

محمد بن عبد الوہاب نجدی کا عقیدہ تھا۔ کہ جملہ اہلِ عالم و نام مسلمانانِ دیارِ مشرق و
کافریں۔ ان سے قتل و قتال کرنا اور ان کے اموال کو ان سے چھین لینا حلال
اور جائز بلکہ واجب ہے۔ (الشہاب ثاقب ص ۴۲ حسین احمد مدنی)

محمد بن عبد الوہاب نجدی کو وہابی کہتے ہیں ان کے عقائد عمدہ تھے۔

(فتاویٰ رشیدیہ ص ۱۵۷)

حوالہ گذشتہ ص ۸۴ :- یا ایہا الناس ضرب مثل فاستمعوا لہ ان الذین
تدعون من دون اللہ لن یخلقوا ذباً و لو جمعوا لہ وان یتسلبہم لذباً
شیئاً لا یتنقذوہ منہ ضعف الطالب والمطلوب (قرآن پاک پ۔ سورۃ الحج)
ترجمہ :- اے لوگو ایک کہاوت فرمائی جاتی ہے اے کان ناگرتو۔ وہ جنہیں تم اللہ کے سوا پوجتے ہو
ایک مٹی نہ بنا سکیں گے۔ اگرچہ سب اس پر اکٹھے ہو جاویں۔ اور اگر مٹی کچھ ان سے چھین کر لے جاتے تو
اس سے پھڑانہ سکیں گے۔

تفسیر ابن عباسؓ جلد دوم ص ۱۱۱ لکھا ہے (اللہ کے سوا مراد بت ہیں)۔ تفسیر قرآن مجید ص ۲۴

بے غیرت

ایہہ اُلفت و دہائی دی ادھ نظم ایں جیہدے وچ ادھنے دل کھول کے تے کھلیاں
گالیاں کڈھیاں نے۔ ایہہ ایسا مردود شاعر اے جہنے اولیا و کرام نوں دی
معافی نیں کیستا۔ جیہدے ساری شاعری ای تنقیدی، تردیدی تے تخریبی
اے۔ اُلفت مردود دی نظم دے چند مصرعے اپنی کتاب وچ ایس
واسطے درج کیستے نے تاکہ ناظرین میریاں جوانی نظماں پڑھ کے غلط اثر
نہ لین۔ میں ایہدے جواب وچ جتے دی مصرعے لکھے نے اپنی طبع تے
بو جھپا کے لکھے نے۔ تاکہ اُلفت خبیث نوں ایہہ تہ لگ جاوے کہ نیوں وی ہر رنگ
وچ لکھن دا علم حاصل آسے وئی قلم دی نوک توں تشبیر واکم لیناں جانناں واں۔

عزت دا ہتھ داجے معروف کوئی آدمی تے فیر مزہ آجاندا کجھ قیل و قال دا
کس بیوقوف نال متھا نوں لگے او۔ ہے بار بار اپنا ضمیر مینوں ٹال دا
عقل سمجھ جیہدے لاگوں لاگوں دی وی لنگھی نیں تے پتہ جس حال نوں ی اپنے نیں حال دا
قدم ذرا سوچ کے اٹھا تو نیں شیخ صاحب شوہدے نال متھا نوں کم نیں کمال دا
مبلا ناس چپ رہے تے تچا ایہو مجھدا اے تیر حل گیا اوہدے رعب تے جلال دا
بڑے بڑے ہوں گے بے غیرتے جہان تے بے غیرتانیں دیکھناں کوئی ہو یا پہناں دا
صرف انتقام دے ایہہ دلی جذبات نے خدا دی قسم لوک کہندے تخم تیں حلال دا

سارا شہر چٹکان تے پھسکاں ہے پاؤندا ذخیرہ جمع کر لیا سولغتیاں دے مال دا
 بہادری واکم کیتا اپنے تے وتوں پر کھوتے چار مٹی بیا اپنی ای بال دا
 نالے کہندا اباجی تے نالے کھوتے گھوڑیا لکھ لغت تیری ایس ونگی چھی چال دا
 حیف تیرے جتے اگے ایدے سار ہوئے تے حیف تیری عقل اتے حیف تیرے حال دا
 جو تھکے پسے دی ایہہ کتنا کسے ملک دار و بادب بھونکی جاندا ٹٹا ہویا وال دا

گتا ایہوں کہناوی تے کتے دی توہیناں

گتا کدی مالک نوں نہیں اکھیاں وکھال دا

اوہ ہیردیا نامیاں ایہہ ہیریاں دی کان ایں

نہر نام رکھیا ای سکتے ہوئے کھال دا

اوسکتے بند بدعتیا او چوٹی دیا مشر کا محاسبہ تے کو کدی اپنے اعمال دا

صا بیا ربا بیا شرابیا کبا بیا او۔ توں کی بھلا لگناں ایں حبیب لائزہ ال دا

بدعتی مردود کی تے عاشق رسول کی توں قدر پچھ ساقھوں آکے آمنہ دے لال دا

تیری بچ روی تے ایہہ شوہر پنیاں ویکھ کے سوال ای نہیں پیدا ہندا تیرے تے ملاں دا

سارے لوک جان دے ایہہ کہنوں بھلا پنہیں

حرام دے توں کم کدی ہندا نہیں حلال دا

شہدائے مکینہ

(اُستادِ دی نظم و اجواب)

بڑا چرکتی اے ضمیرِ نالِ جنگ میں

بڑا چر رہیا ہاں میں قلمِ نوں سنبھال دَا

سُن سُن گالیاں میں بڑا چر صبرِ کیتا

دِتّا نہیں جواب کوئی گالِ نالِ گال دَا

اُک کے اخیر میں چکناں میں تسلیم پیا

بوٹھا میں بھٹناں میں پیا اے چندال دَا

کولوں گالی اُک دینی نہیں کدھنی حرامد نوں

پورا بہر دینا میں جواب اے سوال دَا

سند کی اے تیرے کول دس کھاں حرامیاں اُو

کیوں تینوں پتہ لگا پتر میں حلال دَا

مَنَاعَ لَخَيْرِ مَعْتَدِ ارْتَمِ بَعْدَ ذَالِكَ زَنِيمَہ (قرآن پاک)

نیکی روکنے والا خدا سے بڑھنے والا گنہگار ہے بعد اس کے حرام زادہ (ترجمہ شریف علی عثمانوی)

ذہن تیرا گندہ اے تے گندی اے خوراک تیری

گند وچ رہنا ایں تے گند ایں اُچھال دا

گالیاں دی کڈھی جاویں دین نوں وی وڈھی جاویں

اگ دی عنادر دی ایں جگہ جگہ بال دا

لوکاں دی توں ذات پیا بندہ وال کمینیاں اوئے

جا نرہ تے لے ذرا اپنے توں حال دا

توں کیڑا سیدہ ایں اکات دیکھ اپنی توں

اُچی ذات اپنی توں کیڑی ایں وکھال دا

کتا تینوں اکھیاں وی گالی تینوں لگدی نیں

سور نوں کی فرق پیت اسور دی مثال دا

گندا اے ضمیر تیرا گندا اے خمیر تیرا

توں پت جا پداں کمینے تے کنگال دا

نطفہ یقینی طور توں کسے غیر دا ایں

زنگ دھنگ سدا اے تیری بول چال دا

گڑھتی تینوں دہتی ہوئی لگدی اے شوہیاں دی

جہناں نہیں شوہدا ہن کوئی تیرے نال دا

شیخ نہیں توں شیخ پت اصلی شیطان دا ایں

رہیا ابلیس تینوں گودی وچ پال دا

اوہدے موبوں گل کیویں چنگی نکل سکدی اے

جیہڑا گستاخ ہووے آمنہ دے لال دا

او گستاخا محبوب دو جہان دیا

توں مہلا کی لگیں رب لا یمزال دا

وار تیرا روکیا اے پچیا لفنگیا اوئے

اپنے میں قلم کوہوں کم لیکے ڈھال دا

میں جہدوں وار کیتے روویں گائوں جہدیاں نوں

فیر کچھ مزہ اونال بیٹوں قبیل و قال دا

تیرے کولوں ڈر کے میں کداں مہلا چپ رہواں

سالا نہیں کمینیاں توں مصطفیٰ کمال دا

چن وے تھکدا جو منہ نوں بیئر لیندا
دلیاں دے آکھے مل گھدا نئیں لال دا

فیرینوں چھیڑیا تے لکھ کے کتاب پوری
چٹھا پیش کراں گائیں تیرے احوال دا

بس کر حافظانہ طول مضمون کر
دیکھاں گائیں نوں سرے دیوا کبھرا بال دا

توں گستاخ تے میں نعت خواں حضورِ دا (کیت بحر)

نسبت بے کی بھلا تیری میری شاعری دی

توں گستاخ تے میں نعت خواں حضورِ دا

رنگ میری شاعری چہ پیار تے محبتاں دا

تیرے شعراں وچ رنگ تھر تے فتور دا

توں مشیت دے ای نبھیریاں چہ گم زبہناں

میرے کول چا نناں بے مشی دے نور دا

گالی تے گلوچ بکواس تیری شاعری چہ

میرے شعراں وچ رنگ کیف تے سرور دا

تیرے شعراں وچ تردید اوہدی شان دی اے

میرے شعراں وچ رنگشان دے ظہور دا

میں جیہدا کھا وناں ہاں اوسے ای گن گاناں

تیرے وانگ کھا کے نہیں مالکاں نوں گھور دا

میرے سینے وچ اگ عشق رسول دی اے
 تیرے سینے وچ سیک لُغض دے تندور دَا
 بنی سوہنے کل مختار دَا میں اُمّتی آل
 توں اک اُمّتی ابن بنی مجبور دَا
 عاجزی دے زرنال بھولی میری بھری رہندی
 تیرے پتلے وچ سودا کبر تے غرور دَا
 میں و ستال انس تے خلوص دے مہشت وچ
 توں متلاشی رہناں قینیاں دی حور دَا
 توں اوہدے نقص دی تلاش وچ سدا رہناں
 میں متلاشی رہناں عظمتاں دے طور دَا
 تیرے وانگ کر دَا بے ادبی نہیں اولیہ دی
 میں مجاہدیں پتلا ہاں عیب تے قصور دَا
 تیرے پتلے وچ فیض سارا ای شیطاں دَا اے
 میرے کول فیض بنی فیض گنجور دَا

تیرے کول سنگتوں نے نجد وائے ٹوے دیاں
میں اک سنگی ہاں مدینے والے پور دا

اولیاء کرام دیاں قربتاں نصیب میرے
توں اک رہن والاں ولیاں توں دور دا

کہتے اک نعت حوالے تے کہتے گستاخ بھڑا
دس کی مقابلہ اے شیر دا تے سور دا

نجدیاں و ہابیاں دے کہتے ایہہ نصیب ورج
حافظ نے جو پتیا ہو یا جام ایں طہور دا

عرشال دی سیر

وَاہ سبحان اللہ شان شب اسری کیسی حُسن افروز ہے رات نوری
 عرش فرش تے کون و مکان توڑی چھما چھم پئی برسے برسات نوری
 اُج وی کیلنتہ القدس دی رات و انگول شجر و حجر پئے پڑھ صلوات نوری
 کیونکہ فرش توں عرشِ عظیم اُتے کھلی و اے دی جانی برات نوری
 ایسے واسطے باغ فردوس اندر پنچھی و چرخوشیاں چھپاوندے
 آئی آئی معراج دی رات آئی
 بلے ہوادے ڈاؤنڈیاں پاوندے

حکم مولا متحیں روح الامین آئے نبی پاک دے پاس پیغام لیکے
 آپ سٹے ہوئے سن اُتہانی دے گھر جدوں آیا پیغام غلام نے کے
 بڑے شوق سیٹی وحی عرض کیتی نام پیار تھیں خیر الانام لیکے
 اُٹھو اُٹھو حبیبِ خدا اُٹھو حنادم آیا سینہاں سلام لیکے
 تلبیاں اپنے پیراں دے نال نال جبرائیل امین جگا وندا اے

جَاگے آنحضور تے غرض کیتی

مولا آپ نوں یاد فرماؤندا اے

کدھرے حور و غلمان رضوان قدسی منتظر ہے باغِ نعیم کدھرے

کدھرے آدم تے حضرت داؤد عیسیٰ سلیمان تے موسیٰ کلیم کدھرے

کدھرے حضرت یعقوب اسحق یوسف حضرت نوح تے ملک سلیم کدھرے

پیا پاک تعلقین دی خاک باہجوں جنبش کر دالے عرشِ عظیم کدھرے

سُن کے رُوحِ الامین تھیں حکمِ ربِ دالے آپ رب دے شکر گزار ہوئے

آپ کوثر تھیں وضو حضور کر کے

جَا مے جھتی پین تیار ہوئے

حاضر کیستہ جبریل بُراق نوری جیہڑا آندا اسی نال سبھا کے تے

لاڑ اعرش دالے اُتے اُسوار ہو یا سہرا نوری لبیبین دالے کے تے

شامل ہوئے برات دے نال نوری، نوری مشعلانِ خوب جلا کے تے

باگ پھڑی جبریل امین وحی جیج چڑھی پھر وُج دُجا کے تے

پایا جھرمٹ فرشتیاں نوریاں نے گھڑیاں آئیاں خمارِ سرور دیاں

منھاں منھاں عطران دے پئے چھڑکا ہوؤن

منھاں منھاں لبِ مہتابیاں، نور دیاں

نور و نور برات سی نوریاں دی جھڑیاں رحمت دے بدلاں لائیاں سن
 روشن زمیں سی نال ستاریاں دے مہک و لوں وی خداں مکائیاں سن
 کتے حوراں سن گاؤندیاں گیت نور سی کدھر و جدیاں نور سی شہنائیاں سن
 چہرا چمکدا دوا ہے ادیکھ کے تے حوراں جنتی سب شرمائیاں سن
 او دھر جج حضور دی جا رٹی آ ایدھر خبر نہیں ذرا وی فرشتیاں نوں

او دھر عجبی مہمان دے اون دیاں

عرش اُتے اڈیکاں سن عرشتیاں نوں

ہیسی رب و احکم اسمائیاں نوں مہن ہار شنگار غلمان سارے
 سہرے صلّ علی دے پڑھن حوراں قدسی مخملی فرش و چچان سارے
 کر کے دوزخ نوں بند تے جنتاں نوں خوبال ترکیب سجان سارے
 جدوں تیک نہ میرا محبوب آوے کھڑے منتظرین رضوان سارے
 چار چند آج لا دیو چند اندر تارے ڈھلکاں مار دے نظر آون

عطر مہر ہواواں دے اون بٹے

سمے ہر سو بہار دے نظر آون

سوہنے مد فی محبوب دی خنچ ایدھر مسجد اقصیٰ وچ ٹھہر گئی آکے تے
 اٹھ کے نبیاں رسولاں سلام بکتے مال ادب دے سبیس نوا کے تے
 سارے نبیاں دے بنے امام آقا دہی وحی اذان سنا کے تے
 لیکے سوہنے نوں فیر براق نوری اپنی منزل تے ٹھہرایا جا کے تے
 جا کے سید سادات ملت تھی آتے جبرائیل براق دی بس ہو گئی
 اگے جان تھیں کئی کتراؤن دونوں
 گل دس تھیں پھیرے دس ہو گئی

پھیرے رف جو تیز رفتار والا حاضر خدمت حضور دے آن ہو یا
 بیٹھے رف رف تے میرے حضور جس دم رف رف وچ رفتار طوفان ہو یا
 پہنچے عرش عظیم دے کول جس دم اُدُن مٹی پھر حکم یزدان ہو یا
 سُن کے حکم حضور دے ول اندر جوڑے کھولن واجدوں دھیان ہو یا
 او سے ویلے ایہ غیبیوں ندا آئی اگانہ آجا اے میرے محبوب آجا

جوڑے کھولن دی کوئی نہیں لوڑ تینوں

سنے جوڑیاں میرے مطلوب آجا

جہدوں آقا نے عرش تے قدم دھریا عرش اعظم نوں فیر قرار ہو یا
 اُدُن مِتّی آپیا ریا ہو رنیرے حکم پر دیوں پروردگار ہو یا
 ملے قصر لاہوت وچ نور دونویں فرق قاب قوسین وچکار ہو یا
 اُدُن یا اَحْمَد اُدُن یا اَحْمَد پھر وی حکم ایہو بار بار ہو یا
 غیبوں فیراک وار آواز آئی ذرا ہو ر نزدیک اے یار آجا
 پاکے سُرْمہ مازانغ دا وچ اکھیں

کمرے سوہنیاں میرا دیدار آجا
 الغرض وچ پر دے دے جہا کے تے خوب حق دے آپ دیدار کیتے
 بہہ کے سوہنے نے رحمت آغوش اندر رُج رُج کے خوب پیار کیتے
 آئی یاد جد اُمت تے اوس ویلے دفتر بخشش دے پیش ستار کیتے
 کیہا حق نے نہ گھبرا پیار سے تیری اُمت دے بھرے میں پیار کیتے
 نہور طالب مطلوب نے وچ پر دے لکھاں راز و نیاز اسرار کھوے
 کئی ہو ر وی غیبی خزانیاں دے
 بھیٹ یار نے سامنے یار کھوے

قیر یار نے یار نوں وِوِراع کیتا سیرِ حُبّت دے خوب کرا کے تے
 طرح طرح دے شُخّے عطا کیتے راز و نیاز دے وِج پھپھاکے تے
 فَاَوْحٰی اِلٰی عَبْدِهٖ وَآلِی دُستی مولا نے ایت سُنّا کے تے
 شان و شوکت دے نال حضور آئے سر تے تاج شفاعتِ پا کے تے
 کئی برس گزار کے عرش اُتے گھر آئے تے عجب تصویرِ ڈمھی
 بستر آپ دا اونویں سی گرم حافظ
 اونویں حرکت دے وِج زنجیرِ ڈمھی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شاعرِ اہلسنت حافظ محمد حسین حافظ کے دیگر نعتیہ شہاے

حبیب اعظم جو بار بار دفعہ چھبکے مار کیٹ میں آتی ہے جس میں فلمی وغیر فلمی طرزوں میں نعتیں، رباعیات اور مناقب غوث پاک پیش کئے گئے ہیں۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

حبیب اعظم حضور غوث پاک کی شان میں لاجواب مجموعہ۔ علاوہ آئین رقت آمیز نعتیں اور نظمیں، شہیدِ کربلا کی شان میں رباعیات مختلف موضوعات پر پیش کی گئی ہیں۔ صفحہ ۹۶ ہدیہ روپے

مستانِ اکعبہ بہترین نظموں کا لاجواب شاہکار جس کی اکثر نعتیں ریڈیو پر پڑھی جاتی ہیں جسکی ایک نعت پاک (شہنشاہِ حبیباً مدینے دیا) جسے ہر صاحبِ فہم نے پسند فرمایا ہے۔ مرثیہ سجا اور مناقب بھی پیش کئے گئے ہیں۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

بغدادِ واجن یہ تو نام ہی سے ظاہر ہے کہ یہ کتاب حضور غوث پاک کی شان میں ہوگی، اس میں غوث پاک کی شان میں مناقب اور دو ٹرے پیش کئے گئے ہیں۔ پر کیف نعتوں کے علاوہ ابوبکر صدیق، عمر فاروق، عثمان غنی اور مولانا علی رضوان اللہ علیہم اجمعین کی شان میں رباعیات پیش کی گئی ہیں۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

سرورِ امی سرور پُر سرور نعتوں کا مجموعہ جس میں اکثر نعتیں حضورؐ کی ولادت باسعادت پر لکھی گئی ہیں۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

حیا سرور اردو اور پنجابی نعتوں کا بیشمال شاہکار جس کی مشہور نعت پاک ہے۔ (نعت ہے زندگی نعت ہے بندگی)۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

خوادِ بیٹی جو کہ پہلی بار مارکیٹ میں آ رہی ہے۔ بہترین ادبی نظموں کا مجموعہ۔ شاعر نے نظموں کے رنگ میں دورِ حاضر کے منہ پر طمانچہ لگاتے گئے ہیں غلط سو سائی میں بیٹھنے اور بری محفلوں کا اثر لینے والے لڑکے اور لڑکیوں کو راہِ راست دکھانے کی کوشش کی گئی ہے۔ حافظ صاحب کی اس زندگی کی پہلی اور آخری کتاب ہے۔ صفحہ ۹۶ ہدیہ روپے

(ملنے کے پتے)

فیض صاحب کی نیا کتاب میں چھپ کر بازار میں آگئی ہیں

نور دی بارش اس کتاب میں حضور کے علم غیب پر مفصل اور دل بخت کی گئی ہے نیز ایک نظم (شیشہ) جو کہ اس کتاب کی زینت ہے۔ نیز حضور کے معجزات بھی اس کو شگرا لیا ہے یہ کتاب

بار بار دفعہ چھپ کر فرو ہو چکی ہے اور اب بھر مدت بعد چھپ کر بازار میں آگئی ہے۔ بڑا سا نثر صفحا ۸۰ ہدیہ روپے

آدم دی ولاد مصنف نے ابتدا سے لیکر آج تک جنہیں مختلف موضوعات پر لکھی ہیں وہ سب جمع کر کے پیش کر دی ہیں۔ صفحات ۸۰ ہدیہ روپے

ہیریاں دی گان اس کتاب کے اندر حضور کے حاضر ناظر ہونے کی ثبوت میں مفصل اور دل بخت کی گئی ہے۔ دیگر منفرد نظموں سے بھی اس کو شگرا لیا ہے۔ یہ کتاب بہت مدت

کے بعد چھپ کر مارکیٹ میں آئی ہے۔ صفحات ۹۶ ہدیہ روپے

سینر گنبد و نظار سینر گنبد کے مکین کی تعریف تو صیف میں بمثال کتاب جن ایک ایک مصرعہ عشق محمد سے سرشار ہے یقیناً اس کے کلام کو پڑھنے والے سچے عاشق

سینر گنبد کے نظار کر لیتے ہیں جس میں کلمہ پاک ذکر، دعو و شریف کا تذکرہ نیز حضور کے معجزات اس کتاب کے اوراق کی زیبا تاش سے ہو رہے ہیں۔ یہ کتاب بھی تیسری دفعہ چھپ کر بازار میں آئی ہے۔ صفحا ۹۶۔ ہدیہ روپے

رحمتاں دی گان رحمۃ اللہ علیہ کی شان میں بہترین گلدستہ عقیدت جس کا ایک ایک مصرعہ عشق مصطفیٰ میں ڈوبا ہوا نظر آ رہا ہے۔ بہترین نعتوں، نظموں اور رباعیوں سے

بھر پور مجموعہ۔ یہ کتاب بھی بہت زبرد کے بعد تیسری دفعہ چھپ کر بازار میں آئی ہے۔ صفحا ۹۶۔ ہدیہ روپے

پیام جبریل دلآویز، کیف پرور اور نعت و منقبت کی فخریہ پیشکش۔ اس کتاب میں مصنف نے بالکل اچھوتے انداز میں پیش کیا ہے۔ پیما جبریل کی ہر نعت پاک کو

نعت خوانان عظام، صوفیاء کرام پسند فرمایا ہے۔ نیز دوسرے جات اور رباعیات بھی اس کے اوراق سجائے گئے ہیں۔ جدید طرز سے اس کو مزین کیا گیا ہے۔ بڑا سا نثر صفحا ۱۲۴۔ ہدیہ روپے

ملنے کے پتے

جام نور

نویں نغنیہ کلام و انوال مجموعہ جہد اشتہار کافی عرصے توں کتاباں وچ پڑھ کے آئے اوہن چھپ کے مارکیٹ وچ آگیا۔ جام نور اک اک شعر حضور دے مستانیاں تے دیوانیاں لئی کیف و مستی دے بھر پور جام پیش کرواے۔ مدینے والے دے عاشقاں لئی نعت و منقبت دا حسین شاہکار کملی والے دیاں محفلاں دامنکار حضور دیاں یاداں نوں تازہ رکھن لئی حسین یادگار۔ نعت خواناں دیاں من پسند طرزاں نال سجا کے ایہ معیت د اگلدستہ پیش کیتا۔ اعلیٰ کاغذ صفحات ۹۶ - ہدیہ روپے

نور دامنارہ

گنبد خضریٰ دیاں ٹوری کرناں دی لشکر اک اک مصرعے اندر لشکر دی اے شعر شعراں نوں مصطفیٰ و النظارہ مہند اے۔ ایس کتاب وچ خاص طور تے شعراں دے رنگ وچ میں اپنے سینے دے درد پیش کیتے۔ ادھی یا دوچ رون والیاں اکھیاں دے اتھرو دکھائے۔ اوہ عشق وچ ترپن پھرن والے دل دی صدا پیش کیتی اے اک اک مصرعہ اسہار لیکے کھلے دی بارگاہ وچ حاضر لئی فریاداں کیتیاں۔ میر میر وچ نامتام ستھراں دا رونارویا اے۔ ایس کتاب وچ ترپن والا ہر اک عاشق اپنے اے دل دی کیفیت محسوس کرے گی۔ ایس کتاب وچ بجز فرقت تے حُداں دی آگ و اسیک ای سیک اے۔ نعت خوان حضرات واسطے عظیم تحفہ۔ بڑا سا نر۔ صفحات ۹۶ - ہدیہ روپے

فیضان باہو

جہد وچ سلطان العارفین حضرت سلطان باہو دے دوسرے تے ہی حرفی ممل رنگ وچ اپنی عقیدت واپورا پورا اظہار کیتا اے اک سی حرفی سلطان الاولیاء سلطان زمانہ حضرت سلطان حبیب رحمۃ اللہ علیہ دی یاد وچ پیش کیتی اے۔ ایس کتاب دے تمام شعراں دے راہن مریدین دے دلاں نوں گرواؤں دی کوشش کیتی اے۔ کیف و سرور دیاں لذتاں نال بھر پور۔ فیضان باہو دامنارہ مصرعے وچ نور۔ حق باہو دی عظمت دے شعر وچ رنگ ترپن پھرن والا ہر مناقب وچ دھنگ نمایاں طور تے نظر آوندے اچھے کاغذ۔ صفحات ۴۸ - ہدیہ روپے

شاعرِ اہل سنت الحاج حافظ محمد حسین حافظ قادری رضوی

دے پنجابی، اُردو نعتیہ شہ پارے
جو بار بار پڑھنے کو دل کرے

مُرشدی محمد سرور احمد

منگتا حضورِ دا

نوبی اشکارا

چھبھد کتے

مہکاں حضورِ دیاں

پیسا مِ جبریل

چہرہ حضورِ دا

نورِ دامسارہ

حافظِ دیاں نعتاں

سرکاری گلی میں

(نیا مجموعہ)

شہرِ مدنیہ ایسا ہے

نیشنل پبلشرز ۴۰ اردو بازار لاہور

Ph: 7352022

ناشر
اکبر پبلشرز